

Letnik X
1/2012

Prispevki
k didaktiki
zgodovine

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

*Letnik 10, številka 1
2012*

Oddelek za zgodovino

Predgovor

V študijskem letu 2011/12 so imeli študentje 4. letnika zgodovine pedagoške smeri obvezno skupinsko nalogo, katere glavni namen je bil usposabljanje za sodelovalno učenje in timsko odgovornost.

V poročilu je vsaka skupina pripravila naloge za dva izbrana krajša odlomka iz dokumentarnega filma, in sicer različne naloge objektivnega tipa, naloge s prostim odgovorom, avtentične naloge in raziskovalne naloge na dokumentarni film.

Končni rezultat so objavljena poročila z nalogami in rešitvami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih in srednjih šolah pri zgodovini in predstavljajo primer dela z dokumentarnimi filmi, in sicer:

- Adolf Hitler, Dnevnik, 2006.
- Fidel Castro, Dnevnik, 2006.
- Mao Cetung, Dnevnik, 2006.
- Stalin, Dnevnik, 2006.
- Tito, Dnevnik, 2006.
- Napoleon. Skrivnostna smrt. Discovery Channel, Dnevnik, 2005.
- Starodavna moč in slava. Discovery Channel, Dnevnik, 2005.
- Okinava, Media film, 2007.
- Skrivnosti izgubljenih svetov (Minojci, Pompeji, Maji), Mladinska knjiga Založba, 2008.
- Iskanje nesmrtnosti (Kmeri, Egipčani, Grki), MK, 2008.

Urednica: Danijela Trškan

**UPORABA
DOKUMENTARNIH FILMOV
PRI POUKU ZGODOVINE**

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Ana Novak
2. Neža Rejc
3. Tadej Grabnar
4. Tina Krštinc
5. Metka Kersnič
6. Dejan Süč

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: Skrivnosti izgubljenih svetov (Minojci, Pompeji, Maji)

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Zbirka Obujene civilizacije, Mladinska knjiga 2008, Ljubljana

Dolžina približno 60 minut

3. ZGODOVINSKO OZADJE:

Minojci so ena prvih visokih kultur na področju Grčije. V bronasti dobi se je njihova kultura na Kreti razvila v najpomembnejše središče Egejskega bazena. Središče družbenega in gospodarskega življenja so bile palače. Ženske so imele pomembno vlogo v družbi, kar se je odražalo tudi v kretski umetnosti. Glavna gospodarska panoga na Kreti je bila trgovina, ki je otoku prinesla blaginjo, ta pa je vplivala na oblikovanje sproščene družbene ureditve.¹

Pompeji so bili del rimskega cesarstva. Mesto na jugu Apeninskega polotoka je ob izbruhu Vezuva leta 79 n. št. prekrila 6 metrov debele plast pepela in tako ohranil značilno rimsko mesto.²

¹ Vilma Brodnik in drugi, Zgodovina 1, Učbenik za prvi letnik gimnazije, Ljubljana 1999, str. 80–81.

² Zgodovina, Velika ilustrirana enciklopedija, Ljubljana 2009, str. 110–112.

³ Andrej Hozjan in Dragan Potočnik, Zgodovina 2, Učbenik za 2. letnik gimnazije, Ljubljana 2000, str. 142.

Majevska kultura se je nahajala na polotoku Jukatan v srednji Ameriki. Ozemlje je bilo preprejeno z velikimi mesti kot sta bila Chichen Itza in Tikal, zato njihovo kulturo imenujejo tudi kultura mest. Maji so imeli zelo natančen koledar, njihova religija pa je zahtevala človeške žrtve.³

1. IZBRANI ODLOMEK:

Opis odlomka o položaju žensk na Kreti

Predstavljeni odlomek govori o položaju žensk na Kreti v času minojske civilizacije. Na freskah, ki so bile najdene v palačah je predstavljena dominantna vloga žensk v minojskem civilizacijskem prostoru, kar je popolno nasprotje od položaja žensk v Pompejih. Freske na Kreti kažejo na to, da so imele ženske pomembno upravno vlogo v vseh dejavnostih ter sferah družbe, predvsem pa v verskih obredih. Delovale so kot pomemben povezovalni dejavnik v družbi ter kot take utemeljevale pravilnost tedanjega političnega sistema. Zelo pomembna je bila tudi vloga boginj v vsakdanjem življenju Minojcev, saj so tako naravne danosti kot naravne nesreče pripisovali nadnaravni moči boginj. Na prvi pogled se zdi, kot da so žene zatrle duh boja v minojski civilizaciji ter tako pripeljale do razvoja miroljubne kulture. Vendar so nedavna izkopavanja arheologov pokazala da so minojske žene opravljale žrtvovanja ljudi bogovom. Na freskah najdemo prizore žrtvovanj živali, v katerih ponovno glavno vlogo igra ženska. Ženske na Kreti so bile vsekakor najmanj enakopravne moškim, če ne celo dominantne.

Čas trajanja odlomka: 10.30-15.30 min

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. NALOGA S KRATKIMI ODGOVORI:

Na podlagi ogleda odlomka ugotovi, kateri so najpomembnejši viri, ki nam pričajo o življenju Minojcev.

2. NALOGA Z IZBIRNIMI ODGOVORI:

Freske s poslikavami žena so bile najdene :

- a) v palači v Knososu b) pod Levjimi vrati
- c) v Minotavrovem labirintu č) na vrčih

3. NALOGA ALTERNATIVNE IZBIRE:

Obkroži RES pri pravilnih trditvah ter NI RES pri nepravilnih trditvah.

- a) Ženske na Kreti so odigrale pomembno politično vlogo družbenem življenju.

RES / NI RES

- b) Poslikave žrtvovanj ljudi so prikazane na freskah v palačah.

RES / NI RES

- c) Žrtvovanja ljudi so opravljali samo moški.

RES / NI RES

4. NALOGA POVEZOVANJA

Na podlagi ogleda odlomka ovrednoti pomen žensk na Kreti v času minojske civilizacije .

5. NALOGA UREJANJA

Popravi napake v besedilu.

Minojska civilizacija je obstajala pred približno 18.000 leti na otoku Rodosu.

Glavna značilnost virov iz obdobja Minojcev je popolna odsotnost ženske.

Za obdobje Minojcev prevladujejo predvsem pisni viri.

REŠITVE:

1. Na podlagi ogleda odlomka ugotovi, kateri so najpomembnejši viri, ki nam pričajo o življenju Minojcev.

Najpomembnejši viri, ki nam pričajo o življenju Minojcev so materialni viri.

2. Freske s poslikavami žena so bile najdene :

- a) v palači v Knososu b) pod Levjimi vrati c) v Minotavrovem labirintu
č) na vrčih

3. Obkroži RES pri pravilnih trditvah ter NI RES pri nepravilnih trditvah.

- a) Ženske na Kreti so odigrale pomembno politično vlogo družbenem življenju.

RES / NI RES

- b) Poslikave žrtvovanj ljudi so prikazane na freskah v palačah.

RES / NI RES

- c) Žrtvovanja ljudi so opravljali samo moški.

RES / NI RES

4. Na podlagi ogleda odlomka ovrednoti pomen žensk na Kreti v času minojske civilizacije .

Pomen žensk na Kreti v času minojske civilizacije je bil zelo velik, saj so opravljale obrede sakralne narave, bile so povezovalni dejavnik v družbi ter bile zelo aktivne v politiki.

5. Popravi napake v besedilu.

Minojska civilizacija je obstajala pred približno **18.000 leti** na otoku Rodosu.

5.000 leti.

Glavna značilnost virov iz obdobja Minojcev je popolna **odsotnost** ženske.

Velik pomen ženske.

Za obdobje Minojcev prevladujejo predvsem **pisni viri.**

Prevladujejo materialni viri.

2. IZBRANI ODLOMEK:

Opis odlomka o položaju žensk v Pompejih

Odlomek govori o položaju žensk v Pompejih, ki se je precej razlikoval od položaja minojskih žena. Bile so podrejene možu. Njihovo poslanstvo je bila skrb za dom in družino. Položaj bogatejših žensk je bil le znatneje boljši od žensk nižjih slojev. Odlomek se nadaljuje s predstavitvijo kulturnih dejavnosti v Pompejih, kjer so imele, tako kot na Kreti, glavno vlogo ženske. Najpomembnejši je bil kult boga Dioniza. Dioniz je bil grški bog gledališča in vina, čigar kult se je prenesel v rimsko ero. Čaščenje kulta je zajemalo razne obrede, ki so se večkrat sprevrgli v orgije in razuzdane zabave, kjer so imele ženske ključno vlogo. V kultu so ženske dobile občutek enakopravnosti in varnosti, za razliko od podrejenega položaja v njihovem vsakdanjem življenju.

Čas trajanja odlomka: 24.10-30.35 min

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. NALOGA KRATKIH ODGOVOROV

- Status koga se v rimski družbi ni mogel spremeniti?
- Katere so bile najbolj zaželene ženske odlike?
- Kakšna je bila vloga žensk?
- Kaj prikazujejo freske v vili Skrivnosti?

2. NALOGA DOPOLNJEVANJA

Ženske v rimskem času _____. Od njih se je pričakovalo, _____ . Vloga ženske je bila jasna, biti so morale _____ in _____. Bolje se je godilo _____. Te so bile _____, imele so lahko lastnino. Mnoge so svoj vpliv izražale _____, preko _____. V Pompejih so bile za nekatere ženske stvari _____.

3. NALOGA KRAJŠIH PROSTIH ODGOVOROV

- Katere danosti so omogočile mestu Pompeji razvoj v turistično in trgovsko mesto?
- Freske v vili Skrivnosti so prikazane kot pripovedka. Prikazujejo sprejem mlade ženske. Zgodba se začne s prihodom ženske, v rokah drži darilo v obliki hrane. Svečenica odstrani pregrinjalo s košare. V sredini sobe je stala mogočna podoba Dioniza. Bog Dioniz grški bog vina, plodnosti, pogosto so ga povezovali z ženskimi dejavnostmi. Med Rimljani velja za tujega boga. Sodi v območje, kjer so se dogajale divje stvari, ljudje so prekomerno uživali alkohol in se predajali mesnim užitek. Svečenice v kultu so bile med seboj enakovredne. Zakaj je bil ta kult za ženske tako privlačen?

4. AVTENTIČNA NALOGA

- Na list napiši besedno zvezo »položaj pompejskih žena« ter nato okoli nje v obliki miselnega vzorca napiši čim več asociacij, ki ti pridejo ob tem na pamet. Nato z vidika napisanih asociacij ovrednoti še položaj žensk v današnjem času.
 - Podrejenost
 - Ubogljivost
 - Omejenost na dom
 - Skrb za družino
 - Nizka izobrazba

5. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE NA DOKUMENTARNI FILM OZ. DVD

- Poglej si odlomek še enkrat ter pozorno prisluhni pripovedovalcu. Ali je njegov ton primeren naslovu filma? Kakšne občutke želi pripovedovalec vzbuditi pri poslušalcu?

REŠITVE NALOG:

1. NALOGA KRATKIH ODGOVOROV

- Status koga se v rimski družbi ni mogel spremeniti? **Status žensk.**
- Katere so bile najbolj zaželene ženske odlike? **Zvestoba, čistost, dostojanstvo in skromnost.**
- Kakšna je bila vloga žensk? **Predane žene in matere.**

- Kaj prikazujejo freske v vili Skrivnosti? **Rimske ženske, ki sodelujejo pri verskih obredih.**

2. NALOGA DOPOLNJEVANJA

Ženske v rimskem času **so bile priklenjene na dom**. Od njih se je pričakovalo, **da so se poročile**. Vloga ženske je bila jasna, biti so morale **predane ženske** in **matere**. Bolje se je godilo **ženskam višjega sloja**. Te so bile **izobražene**, imele so lahko lastnino. Mnoge so svoj vpliv izražale **posredno**, preko **družine**. V Pompejih so bile za nekatere ženske stvari **drugačne**.

3. NALOGA KRAJŠIH PROSTIH ODGOVOROV

- Katere danosti so omogočile mestu Pompeji razvoj v turistično in trgovsko mesto?

Za razvoj v trgovsko mesto je omogočilo njihovo pristanišče, saj so tu iztovarjali blago za prestolnico. Samo mesto leži v zelo lepi pokrajini, kar je omogočilo razvoj turizma. Veliko Rimljanov je tu imelo svoje počitniške hiše. Mesto je imelo veliko obiskovalcev iz tujine, saj je bilo v tistem času znano kot mesto počitniškega življenjskega sloja. V mestu je bilo mogoče kupiti skoraj vse.

- Freske v vili Skrivnosti so prikazane kot pripovedka. Prikazujejo sprejem mlade ženske. Zgodba se začne s prihodom ženske, v rokah drži darilo v obliki hrane. Svečenica odstrani pregrinjalo s košare. V sredini sobe je stala mogočna podoba Dioniza. Bog Dioniz grški bog vina, plodnosti, pogosto so ga povezovali z ženskimi dejavnostmi. Med Rimljani velja za tujega boga. Sodi v območje, kjer so se dogajale divje stvari, ljudje so prekomerno uživali alkohol in se predajali mesenim užitek. Svečenice v kultu so bile med seboj enakovredne. Zakaj je bil ta kult za ženske tako privlačen?

Dionizev kult je bil ženskam všeč zaradi svobode, saj so njihovo življenje nadzorovali moški. Znotraj doma so morale biti umirjene. Dionizev kult jim je predstavljal svobodo, v kultu so bile enakovredne, za seboj so pustile vlogo ubogljivih žen in mater. Kult mi je predstavljal sprostitev od podrejene vloge, ki so jo imele doma.

4. AVTENTIČNA NALOGA

- Na list napiši besedno zvezo »položaj pompejskih žena« ter nato okoli nje v obliki miselnega vzorca napiši čim več asociacij, ki ti pridejo ob tem na pamet. Nato z vidika napisanih asociacij ovrednoti še položaj žensk v današnjem času.
 - Podrejenost
 - Ubogljivost
 - Omejenost na dom
 - Skrb za družino
 - Nizka izobrazba

Učenci izdelajo miselni vzorec, z različnimi asociacijami na besedno zvezo »položaj pompejskih žena«. Nato ovrednotijo položaj žensk v današnjem času, pri tem pridejo do naslednjih ugotovitev: položaj žensk je danes drugačen. Ženske sicer še vedno skrbijo za dom in družino, vendar to ni več izključno njihova naloga, saj so za to lahko zadolženi tudi moški. Ženske so danes formalno povsem enakovredne moških. Imajo enake izobraževalne možnosti. Še vedno pa so ponekod moški privilegirani v ekonomskem in političnem življenju. Možnih je več interpretacij in razlag.

5. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE NA DOKUMENTARNI FILM OZ. DVD

- Poglej si odlomek še enkrat ter pozorno prisluhni pripovedovalcu. Je njegov ton primeren naslovu filma? Kakšne občutke želi pripovedovalec vzbuditi pri poslušalcu?

Pripovedovalčev ton je povsem primeren naslovu filma. Že iz tona je moč sklepati, da bo govora o stvareh, ki so zavite v tančico skrivnosti. Pripovedovalec želi vzbuditi občutek, da smo priča stvarem, ki so zelo skrivnostne in neponovljive. S svojim tonom nas ves čas pripravlja do pozornega poslušanja odlomka. S pomočjo jezikovnih prvin skozi razkrivanje skrivnosti čedalje bolj stopnjuje napetost, k čemur pripomorejo tudi glasbeni vložki v odlomku.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Ana Novak

OPIS NALOGE: Vprašanja za drugi odlomek

ČLAN ŠT. 2: Neža Rejc

OPIS NALOGE: Opis zgodovinskega ozadja

ČLAN ŠT. 3: Tadej Grabnar

OPIS NALOGE: Časovna omejitev odlomkov in opis drugega odlomka

ČLAN ŠT. 4: Tina Krštinc

OPIS NALOGE: Predstavitev krajše skupinske naloge

ČLAN ŠT. 5: Metka Kersnič

OPIS NALOGE: Urejanje celotne naloge

ČLAN ŠT. 6: Dean Süč

OPIS NALOGE: Opis in vprašanja za prvi odlomek

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.11.2011	Razdelitev nalog
9.11.2011	Potek predstavitve

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Andrej Hozjan in Dragan Potočnik, Zgodovina 2, Učbenik za 2. letnik gimnazije, Ljubljana 2000, str. 142.

Vilma Brodnik in drugi, Zgodovina 1, Učbenik za prvi letnik gimnazije, Ljubljana 1999, str. 80–81.

Zgodovina, Velika ilustrirana enciklopedija, Ljubljana 2009, str. 110–112.

DVD: Skrivnosti izgubljenih svetov (Minojci, Pompeji, Maji), MK, 2008.

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Klemen Kos
2. Urša Gregorc
3. Simona Pavlič
4. Nina Lončar
5. Gregor Slunjski

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: *OKINAVA*

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Polni naslov dokumentarca je *Vojna na Pacifiku, IWO JIMA, 36 dni pekla, OKINAVA*; V filmu *Iwo Jima, 36 dni pekla* gre za pet delno verzijo vojne na Pacifiku. *Okinava* je četrti del (disk 4). Posneto v ZDA, leta 2007 (Timeless Media Group). Film traja 65 minut, ima slovenske podnapise.

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

Bitka na Okinavi je bila največja morsko-kopenska invazija na Pacifiku in zadnja velika operacija v Pacifiški vojni. Bitka se je začela 1. Aprila 1945 in je trajala kar 82 dni. Cilj te bitke je bil uporabiti Okinavo, velik otok, samo 550km oddaljen od Japonske, kot glavno oporišče in letališče v načrtovani invaziji Japonske. V bitki je bilo uporabljenih več ladij, izkrcanih je bilo več vojakov, poslanih je bilo več materialov, odvrženih je bilo več bomb, kot v kateri koli drugi bitki na Pacifiku. Na Okinavi je umrlo več ljudi, kot v atomskih napadih na Hirošimo in Nagasaki. Ubitih je bilo čez 12.000 in ranjenih kar 38.000 Američanov, na Japonski strani pa je umrlo kar 107.000 vojakov in čez 100.000 civilistov. Prav te številke so močno vplivale pri odločitvi o uporabi atomske bombe le nekaj tednov za tem. Nekateri strokovnjaki celo menijo, da je bila prav Okinava kriva za Hirošimo in Nagasaki, saj so se Američani zaradi visokih izgub v bitki tako izognili načrtovani invaziji Japonske.

Opomba: vir za zgornje podatke

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

V tem odlomku so predstavljene ameriške priprave na zasedbo otoka Okinawa. V odlomku je govora predvsem o strateškem pomenu otoka za nadaljnje ameriške operacije na Pacifiku, saj je Okinawa relativno velik otok, ki leži blizu Japonske. Opisani so načini, s katerimi so Američani želeli oslabiti obrambo otoka pred izkrcanjem.

Čas trajanja odlomka: 00:00-05:19

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

Katero orožje in vojaška oprema se omenja v filmu ali jo je moč videti?

2. naloga z izbirnimi odgovori

Kako so imenovali v filmu bitko Okinava? (Obkroži pravilne odgovore)

- a) Najhujša bitka v zgodovini
- b) Najbolj krvava bitka Zahoda
- c) Najbolj pomembna bitka Japonske
- d) Najpomembnejša strateška bitka na Pacifiku
- e) Največja operacija na Tihem Oceanu

3. naloga alternativne izbire

Ali je trditev pravilna ali napačna? (Če je trditev pravilna, obkroži Da, če ni pravilna, obkroži NE)

Okinava je bila bitka za oporišče, s katerega bi zavzeli Japonsko DA/NE

Bitka se je pričela 1.3.1945 DA/NE

Sprva so Američani obstreljevali obalo otoka z morja, da bi uničili topniške položaje DA/NE

Na otoku je bilo veliko trdnjav DA/NE

Na otoku je bilo veliko votlin DA/NE

3. naloga povezovanja

Pravilno poveži številke s črkami.

- 1-Okinava
- 2-Divizija
- 3-Korpus
- 4-Atomska bomba
- 5-Veteran

a- Bomba, katere uničujoča sila izvira iz nagle sprostitve atomske energije pri jedrskih spremembah. (Leksikon CZ, 2002)

b- Velik južno japonski otok (»Največji otok v otočju Rjukju, 1945-1972 letalsko oporišče ZDA« Leksikon CZ, 2002)

c- Star, doslužen vojak (SSKJ)

č- Največja združena taktična enota v pehoti, oklepni in desantnih enotah, navadno

sestavljena. (Leksikon CZ, 2002)

d- Združen sestav kopenske vojske, sestavljen iz brigad in polkov. (Leksikon CZ, 2002)

Rešitve:

1____, 2____, 3____, 4____, 5____

5. naloga urejanja

Razvrsti trditve s številkami od 1-9 po vrstnem redu, kakor so predstavljene v odlomku.

- ___ Otok je bil pred izkrcajem tih, prepreden z mnogimi jamami, kjer so se skrivali Japonci.
- ___ 1. aprila 1945 ob zori Američani začnejo zadnje obstreljevanje otoka z morja.
- ___ Ameriške ladje s centralnega Pacifika in Filipinov se združijo pred obalo Okinave za podporo invazije otoka.
- ___ Američani kopičijo letala, vojake, marince, zaloge in se pripravljajo na bitko, za katero so verjeli, da bo največja v zgodovini človeštva.
- ___ Ameriški piloti so jame locirali, ladje ob obali pa so jih nato obstreljevale.
- ___ Otok je strateško izjemno pomemben zaradi svoje velikosti in bližine Japonski.
- ___ V vzhodnem Kitajskem morju so se ameriški marinci pripravljali na predinvazijsko bombardiranje.
- ___ To je strateška bitka, ki bo Američanom omogočila zmago nad Japonsko.
- ___ Letala bombardirajo tarče na otoku.

REŠITVE NALOG:

1. Letalonosilke, bombe, letala, rakete, bojne ladje, različno strelno orožje, topovi....

2. a, d, e

3. DA, NE, DA, NE, DA

4. 1b, 2č, 3d, 4a, 5c

5.

- V vzhodnem Kitajskem morju so se ameriški marinci pripravljali na predinvazijsko bombardiranje.
- Letala bombardirajo tarče na otoku.

- Otok je strateško izjemno pomemben zaradi svoje velikosti in bližine Japonski.
- Ameriške ladje s centralnega Pacifika in Filipinov se združijo pred obalo Okinave za podporo invazije otoka.
- Američani kopičijo letala, vojake, marince, zaloge in se pripravljajo na bitko, za katero so verjeli, da bo največja v zgodovini človeštva.
- To je strateška bitka, ki bo Američanom omogočila zmago nad Japonsko.
- 1. aprila 1945 ob zori Američani začnejo zadnje obstreljevanje otoka z morja.
- Otok je tih, prepreden z mnogimi jamami, kjer so se skrivali Japonci.
- Ameriški piloti so jame locirali, ladje ob obali pa so jih nato obstreljevale.

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Izbrani odlomek govori o japonski taktiki obrambe, na kakšen način so skušali s taktiko izčrpanja premagati Američane. V tem delu se opisujejo boji na južnem delu otoka Okinava, kjer so ZDA naleteli na močnejši odpor Japoncev. Odlomek razkrije, na kakšen način so skušali ameriški vojaki izničiti japonsko taktiko in kako uspešni so pri tem bili. Govori tudi o težavah, na katere so naleteli ameriški vojaki pri osvajanju otoka.

Čas trajanja odlomka: 21:25-26:30

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. naloga kratkih odgovorov

Ali so se Japonci na južnem delu otoka Okinava predali; Kakšnih možnosti so se posluževali?

2. naloga dopolnjevanja

Ustrezno dopolni besedilo glede na odlomek filma.

»Japonski načrt obrambe _____ je bil _____: Američanom dovoliti izkrcanje in napredovanje _____, kjer jih je treba zaplesti v _____, kamikaze pa bi medtem napadali ameriško _____. Čete bi bile odrezane od _____ in _____, medtem pa bi okrepitve z Japonske zlahka uničile ameriške divizije.«

3. naloga krajših prostih odgovorov

Ameriški vojaki so se na otoku srečevali z raznimi težavami. Spodaj sta dva pojma, ki ponazarjata karakteristiki japonskega otoka. V nekaj stavkih pojasni, zakaj so imeli Američani s tem težave.

DEŽ _____

VOTLINE _____

4. avtentična naloga

Vživi se v vlogo ameriškega vojaka na otoku Okinava. Predstavljaljaj si, da zapisuješ dogodke v dnevnik. Na podlagi videnega v filmu napiši, kako bi napisal dnevnik.

5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

V izbranem odlomku se pojavijo tudi pričevalci, ki povezujejo vsebino dokumentarnega filma. Kakšne so te osebe, kaj jim je skupno, na kakšen način pripovedujejo, kako opisujejo dogodke,...? Vključi tudi lastno razmišljanje o teh pričevalcih.

REŠITVE NALOG:

1. Niso se predali, branili so ta del otoka do konca. Dokler jih Američani niso ubili, ali so sami raje izbrali samomor, skočili v morje ali kaj podobnega.

2. Okinave; preprost; v notranjost; boj; ladjevje; oskrbe; okrepitev;

3. DEŽ- Nепrestano je deževalo, kar je oteževalo vojaško napredovanje po otoku. Ceste so bile spremenjene v blatne reke. Vsi ameriški vojaki so tako bili več dni v blatu. Poplavilo je vojaške tabore in onemogočilo nadaljnje napade.

VOTLINE- Na otoku so Japonci vgradili veliko votlin, kjer so se zadrževali. Ne da bi Američani vedeli, so jih opazovali in spremljali njihovo premikanje. Američani tako niso nikoli vedeli, od kje bo začelo streljati, koliko Japoncev so pobili (če sploh so jih kaj), kako močno je razširjena ta mreža votlin. V votlinah je bilo vse, od municije, bolnišnice, topov, hrane, vsega, kar vojska potrebuje. Votline so bile težko vidne in prepoznavne, saj so bile dobro zakrite. Zato so Američani neprestano obstreljevali in zažigali odkrite votline. Nekatere votline so bile tako dobro vgrajene v hrib, da so jim le s težavo prišli blizu.

4. Nahajam se na južnem delu otoka Okinava. Vojaki preživljamo pravi pekel. Japonci imajo odlično taktiko. Poleg tega so pripravljene žrtvovati za zmago vse, vzemajo si življenja, da bi njihovi kolegi zmagali. Skrivajo se v votlinah na hribovitem terenu in opazujejo vsak naš gib. V teh votlinah imajo dobro oskrbo, vse kar vojska potrebuje. Zračne sile obstreljujejo votline z zraka. Pri tem so kar uspešni, ampak teh votlin je veliko. Naši premiki so počasni in postopni. Poleg tega pa je v zadnjem času ogromno dežja, posledično je teren blaten. Nekateri vojaški tabori so se znašli pod vodo. To nam še otežuje premikanje naprej. Izgubil sem ogromno kolegov. Težko je gledati, kako umirajo tvoji prijatelji. Ampak treba je stisniti zobe in nadaljevati z vojno.

5. Gre za starejše osebe, nad 60 let in več, vsi so preživeli to vojno in vsi so bili udeleženi v vojni na strani Ameriške vojske. Vsi pričevalci so ameriškega porekla, ni nobenega Japonca. Opisujejo stvari, ki se jih spominjajo. Stvari, dogodke, ljudi opisujejo zelo jasno, natančno, podrobno in objektivno. Ne podcenjujejo japonske strategije, niti ne hvalijo svoje. Pričevalci so pomemben vir informacij, ki pa jih je dobro jemati z rezervo. Njihove podatke je dobro preveriti, saj lahko nekatere stvari pozabijo ali se na njih preveč/premalo čustveno navežejo. Prispevajo k osvetlitvi določenega problema. Bolj čustveno ali z več emocij pričevalci v filmu govorijo o kakšnih posebnih prigodah ali anekdotah, ki se jih še posebej spominjajo. Ne vemo, ali govorijo samo to, kar jim je bilo naročeno naj povedo, ali govorijo prosto po spominu. V dokumentarcu je prikazan samo njihov odgovor. Niti ne vemo, ali so se pripravili na snemanje, ali so imeli kakšna navodila. Ni nobenega japonskega pričevalca, zato je vse v filmu vezano na ameriško stran vojskovanja.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Klemen Kos

OPIS NALOGE: Priprava vprašanja SŠ (4), opis drugega odlomka

ČLAN ŠT. 2: Urša Gregorc

OPIS NALOGE: Priprava vprašanja OŠ (5); opis prvega odlomka; zbiranje podatkov za skupinsko oddajo delovnega lista

ČLAN ŠT. 3: Simona Pavlič

OPIS NALOGE: Priprava vprašanj OŠ (1-4), SŠ (1, 2, 3, 5);

ČLAN ŠT. 4: Nina Lončar

OPIS NALOGE: priprava prosojnice; sklicevanje sestankov, povezovanje in usklajevanje (»piarovka skupine«)

ČLAN ŠT. 5: Gregor Slunjski

OPIS NALOGE: Zgodovinsko ozadje

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.11	Ogled filma, izbira odlomkov
7.11	Skupno reševanje delovnega lista, razdelitev nalog, usklajevanje dobljenih informacij
10.11	Ponovitev pred predstavitvijo
Čez teden (od 3.11-7.11)	Pogovor po elektronski pošti

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Leksikon Cankarjeve založbe, Ljubljana 2002.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika
- http://www.historylearningsite.co.uk/battle_of_okinawa.htm (november 2011)
- <http://www.globalsecurity.org/military/facility/okinawa-battle.htm> (november 2011)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Okinawa (november 2011)
- DVD: Okinava, Media film, 2007.

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Fajdiga Monika
2. Intihar Klavdija
3. Novak Dominika
4. Povše Valerija
5. Strniša Tadeja
6. Zorko Julijana

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: ISKANJE NESMRTNOSTI (Kmeri, Egipčani, Grki)

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Dokumentarni film Iskanje nesmrtnosti spada v zbirko DVD-jev Obujene civilizacije. Sam film je dolg 60 minut. Okvirna zgodba govori o tem, kako so si posamezniki in ljudstva v preteklosti prizadevali doseči nesmrtnost. Znotraj okvirne zgodbe pa so tri antične civilizacije: kmerska, egipčanska in grška predstavljene skozi njihovo iskanje nesmrtnosti.

Prvi so predstavljeni Kmeri, poudarek je na templju Angkor Wat in možu, ki ga je dal zgraditi Suryavarmanu II. Zgodba se nadaljuje v Egiptu, kjer je težišče postavljeno na faraona Ehnatona, njegov poskus uveljavitve monoteistične religije boga Atona ter njegov nasilen izbris iz zgodovine. Za konec se prestavi še k starim Grkom, natančneje k olimpijskim igram, ki so preživele vse do današnjih dni in jim na ta način zagotovile nesmrtnost.

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

Starodavne civilizacije so si s svojimi dosežki, zagotovile nesmrtnost. Mednje spada tudi družba starodavnih Kmerov, ki je svoj vrhunec dosegla v 12. stoletju z vladanjem kralja Suryavarmana II., ki je vladal kmerskemu imperiju od l. 1113 do 1150. Pomemben dosežek družbe kmetov in rokodelcev in njihovega kralja je bila gradnja templja Angkor Wata, posvečenega hindujskemu bogu Višnuju.

Izmed številnih dinastij in faraonov je poseben pečat pustil tudi faraon Amenofis IV., imenovan tudi Ehnaton, ki spada v čas 18. dinastije. Njegova vladavina je bila dolga 17 let, od l. 1352 do 1336 pr. n. št. Bil je miroljuben vladar, ki pa je s svojimi poskusi uvedbe monoteistične religije dodobra zamajal temelje egipčanske družbe. Proslavi pa se lahko tudi z izgradnjo novega kraljevskega mesta, prestolnice Amarne (Ahetaton), ki pa je bila po njegovi smrti porušena in zapuščena.

Eden izmed pomembnih povezovalnih elementov geografsko razdeljenega in razdrobljenega grškega sveta so bile olimpijske igre. Prve uradne igre segajo v leto 776 pr. n. št., vendar se je skupina žensk že veliko prej zbrala na posebnem svetem kraju, Olimpiji, ki je bila posvečena bogovom, kjer so s plesom proslavljale uspešno žetev. Kasneje je bilo tam zgrajeno svetišče Heri, zaveznici ženski in njene častilke so tam prirejale tekaška tekmovanja. Kmalu po tem pa so Olimpijo spremenili v veliko duhovno središče antične Grčije, kjer se je začela tradicija športnih tekmovanj, ki svoj ugled uživajo še danes.

Opomba: vir za zgornje podatke

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

Kmeri, ljudstvo JV Azije, so ustvarili veličasten objekt, zaradi katerega so si prislužili nesmrtnost. Gre za tempelj Angkor Wat, ki je posvečen hindujskim bogovom. Objekt je dal zgraditi Suryavarman II., ki je vladal od leta 1113 do 1150. Želel je ustvariti hindujska nebesa na zemlji, kar mu je tudi uspelo. Tempelj so kmerski rokodelci gradili več kot 40 let in za njegovo veličino porabili 5000000 ton kamna. Svetišče ima 5 stolpov, ki predstavljajo 5 vrhov hindujske svete gore Meru. Teh 5 stolpov so oblekli v zlato barvo, ki danes ni več vidna. Svetišče obkroža trdnjavski jarek. Kmeri so videli v kralju posrednika med ljudstvom in bogom, kar je lahko kralj izkoriščal sebi v prid in na ta račun bogatel. Zaradi darovanja ljudstva je tempelj postal prava banka. Je Kmerom uspelo z Angkor Watom doseči nesmrtnost?

Čas trajanja odlomka: 9 minut in 45 sekund (4:08-13.53)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

Odgovorite na vprašanja.

- *Koliko stolpov je imel Angkor Wat?*
- *Kako se je imenovalo ljudstvo, ki je zgradilo Angkor Wat?*
- *Kdaj je bil zgrajen Angkor Wat?*

2. naloga z izbirnimi odgovori

Izberite pravilen odgovor.

- *Angkor Wat je predstavljal:*
 - a) krščanska nebesa*
 - b) tibetanska nebesa*
 - c) hindujska nebesa*
- *Kako se je imenovalo svetišče Kmerov?*
 - a) Anahorvat*
 - b) Ankgor Wat*

c) *Watacama*

• *Kmeri so verjeli, da je njihov kralj:*

- a) *bankir*
- b) *svečenik*
- c) *bog*

3. naloga alternativne izbire

Obkrožite pravilno rešitev.

- *Angkor Wat je bil zgrajen v 16. stoletju. PRAVILNO / NAPAČNO*
- *Angkor Wat je imel stolpe pobarvane v zlato bravo. PRAVILNO / NAPAČNO*
- *Tempelj je posvečen hindujskim bogovom. PRAVILNO / NAPAČNO*

4. naloga povezovanja

Smiselno povežite pojme.

- *Kmeri* *kralj*
Angkor Wat *ljudstvo*
Suryavarman II *svetišče*

•

Slika 1

hindujski bog
Angkor Wat
trdnjavski jarek

Slika 2

Slika 3

- *vladanje Suryavarmana II.* *5 000 000 ton*
čas gradnje Angkor Wata *1113—1150*
porabljen kamen pri gradnji *okoli 40 let*

5. naloga urejanja

Na črto napišite zaporedno številko tako, da bo nastala smiselna poved.

_____ *bogatel.*
 _____ *nad ljudmi*
 _____ *Ker je kralj*
 _____ *je imel moč*
 _____ *in je z njihovimi darovi*
 _____ *veljal za boga,*

Kronološko uredite naslednje podatke o Kmerih. Število 1 vpišite na črto pred dogodek, ki se je zgodil najprej, število 4 pa na dogodek, ki se je zgodil nazadnje.

_____ *zgradijo Angkor Wat*
 _____ *Suryavarman II umre*
 _____ *Suryavarman II pride na oblast*
 _____ *odkrijejo Angkor Wat*

REŠITVE NALOG:

1. 5; Kmeri; 12. stoletje.

2. c; b; c.

3. napačno; pravilno; pravilno.

4. Kmeri—Ijudstvo, Angkor Wat—svetišče, Suryavarman—kralj; Angkor Wat—slika 1, hindujski bog—slika 2, trdnjavski jarek—slika 3; vladanje Suryavarmana II.—1113—1150, čas gradnje Angkor Wata—okoli 40 let, porabljen kamen pri gradnji—5 000 000 ton.

5. 6, 4, 1, 3, 5, 2; 2, 3, 1, 4.

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Egipčani so verovali v posmrtno življenje in največji cilj je bil to tudi doseči. Bogate so po smrti mumificirali, faraoni in njihova družina pa so si poleg tega postavili še piramide – grobnice za onostranstvo. Leto 1922 je bilo prelomno, saj je arheolog Howard Carter odkril do tedaj neznano Tutankamonovo grobnico, katero so roparji na srečo spregledali. Odkrili so, da je sin Ehnatona, faraona, ki je bil namenoma umaknjen iz zgodovine, zato o njem niso vedeli ničesar. Lotili so se raziskovanj in naravna nesreča je razkrila skrivnost. Bil je faraon, ki je vladal v 18. dinastiji in bil edinstven, saj je bil mirovnik, književnik, ljubitelj narave in kulture. Do tedaj politeistično državo je želel spremeniti v monoteistično. Svečeniki bi bili potemtakem nepotrebni in ljudstvo bi se klanjalo bogu sonca, Atonu. Po Ehnatonovi smrti je njegovo mesto zasedel regent mladoletnega Tutankamona, svečenik Aj. Zaradi Ehnatonovih radikalnih ukrepov, je ukazal njegovo ime izbrisati in glavno mesto porušiti.

Čas trajanja odlomka: 9 minut in 45 sekund (17:10-26:55)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. naloga kratkih odgovorov

Odgovorite na vprašanja.

- Čigava grobnica je bila odkrita leta 1922?
- Kako se je imenovala Ehnatonova prestolnica?
- Kako je bilo ime Ehnatonovi ženi?

2. naloga dopolnjevanja

Dopolnite naslednje besedilo z manjkajočimi pojmi in podatki.

Ko je angleški raziskovalec _____ odkril Tutankamonovo grobnico, je našel tudi družinsko drevo. Sodeč po tem je bil njegov oče faraon _____ in njegova mati _____. Vladal je v ____ dinastiji. Prišel je v nasprotje s _____, ker je hotel uvesti _____ religijo, kar pa je njim odvzelo veliko moči. Vseeno je po faraonovi odočitvi postal edini bog _____, bog _____. Po faraonovi smrti je v Egiptu znova prevladala _____ religija.

3. naloga krajših prostih odgovorov

Odgovorite na vprašanja.

- Zakaj imamo tako malo virov, informacij o Egipčanih in njihovih faraonih?
- Zakaj je bila reakcija svečenikov zaradi verske reforme tako huda?
- Zakaj se Ehnatonova verska reforma ni ohranila?

4. avtentična naloga

Razdeljeni boste v skupine po 5 dijakov. Vsaka skupina bo do prihodnjič poiskala nekaj informacij o egipčanskem faraonu, ki ji bo določen (predstavite faraonovo družino, orišite zgodovinsko dogajanje v času faraonovega vladanja in pomembne spremembe, do katerih je prišlo v času njegovega vladanja). Na to temo pripravite plakat in nastop dolg 5 minut, pri katerem morate sodelovati vsi. Uporabiti morate vsaj 3 enote literature in jo tudi navesti. Obvezna je tudi uporaba slikovnega gradiva, zemljevidov in ostalih zgodovinskih pripomočkov.

5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

V odlomku dokumentarnega filma smo lahko videli kako si je egipčanski faraon Ehnaton »zagotovil nesmrtnost«. Naredite primerjavo med njim in Julijem Cezarjem, Ludvikom XIV., Marijo Terezijo, Hitlerjem, Titom in Bushem. Primerjajte njihove načine vladanja in ugotovite, kaj se je najbolj spremenilo v stoletjih razvoja. Zakaj Ehnatonovo vladanje ni primerno za današnji čas? S katerimi deli so si ti voditelji (hote ali nehote) »zagotovili nesmrtnost«?

REŠITVE NALOG:

1. Tutankamonova; Amarna; Nefretete.

2. Carter; Ehnaton; Nefretete; 18; svečeniki; monoteistično; Aton; sonca; politeistična.

3.

- V grobnicah je bilo poleg trupla ogromno zakladov, kar so izkoristili roparji in izropali skoraj vse grobnice, pri tem pa tudi veliko virov informacij poškodovali ali popolnoma uničili. S tem so bili izgubljeni podatki o tem, kakšni so bili Egipčani in faraoni kot osebnosti, kar je nekakšen ključ za razumevanje obdobja in s tem morda tudi odnosa do nesmrtnosti.
- Pred reformo so bili svečeniki posredniki med bogovi in ljudmi, sedaj pa jim je bila ta moč odvzeta, postali so celo odveč. Tako kot drugi Egipčani so tudi svečeniki ostali brez pravice do temeljnih verskih prepričanj. Poleg tega pa so bili navajeni na cel niz osebnih bogov in zdelo se jim je neverjetno, da jim je faraon vsilil samo enega.
- Verska reforma se ni ohranila, ker so po Ehnatonovi smrti spet prevzeli oblast svečeniki. Ehnatonov naslednik Tutankamon je bil še mladoleten in do njegove polnoletnosti je vladal vrhovni svečenik Aj. Ehnatonove verske reforme so bile preveč radikalne in prehitro izvedene, Egipčani pa se niso privadili na omejevanje pravic. Želeli so svobodo pri verovanju, kot so jo imeli do tedaj.

4. Skupinam dijakov bo z žrebom določen eden izmed naslednjih faraonov, ki ga morajo predstaviti s pomočjo plakata: Menes, Sezostris III., Tutmozis III., Amenofis IV. (Ehnaton) in Ramzes II. Od dijakov se pričakuje, da za posameznega faraona navedejo večji del naslednjih podatkov:

Menes: Nastanek stare države, začetek zgodovine stare države, delitev na Spodnji in Zgornji Egipt, leto združitve, prestolnica, prva dinastija, upravna razdelitev države, pomen nomarhov. Doda se lahko tudi slikovno gradivo, kakšno vlogo igrajo faraoni v družbenem življenju, kakšen pomen imajo za široke ljudske množice ...

Sezostris III.: Nastanek srednje države, najpomembnejše dinastije srednje države, prestolnica Tebe, vrh srednje države (ki ga doseže z 12. dinastijo), faraon Sezostris III. (1878-1841 pr. Kr.) je razpustil službo nomarhov in državo centraliziral, razdelitev državne uprave na oddelke (Severni, Srednji in Južni Egipt), nevarnost Hiksov ...

Tutmozis III.: Začetek nove države (18. dinastija), ponovna združitev Egipta pod enotno oblastjo s prestolnico v Tebah, Tutmozis III. (1505—1450 pr. Kr.) kot nadaljevalec uspešnega vladanja Tutmozisa I., Tutmozis III. kot uspešen vojskovodja, ki je razširil Egipt do Sirije in Evfrata (možna je uporaba zemljevida), davke in darila so mu morala pošiljati tudi druga ljudstva...

Amenofis IV. (Ehnaton): Pomemben faraon 18. dinastije, (1372—1354 pr. Kr.), verska reforma – zakaj, kako, posledice, nova prestolnica, mesto, Ehnatonovo literarno ustvarjanje (Himna sončnemu božanstvu) ...

Ramzes II.: Faraon 19. dinastije, 1298—1235 pr. Kr., z njim je 19. dinastija doživela vrh razvoja, Tanis kot prestolnica. Egipt je v tem času doživel velik gospodarski, kulturni in politični razvoj in razcvet – številna vladarjeva gradbena dela (uporaba slikovnega gradiva), vojaški uspehi ...

Opomba: vir za zgornje podatke

Plakati morajo biti čimbolj atraktivni in dopolnjeni s slikovnim gradivom. Predstavljati morajo vsi dijaki. Poslušalci pozorno poslušajo in si informacije predstavitev zabeležijo v zvezek.

5. V okviru diskusije dijaki s primerjavo ugotovijo in navedejo najznačilnejše lastnosti navedenih voditeljev in njihove dosežke. To primerjajo s faraoni in definirajo spremembe.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Fajdiga Monika

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oziroma vprašanj za prvi odlomek, primeren za osnovno šolo, izdelava powerpointa

ČLAN ŠT. 2: Intihar Klavdija

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oziroma vprašanj za drugi odlomek, primeren za srednjo šolo, izdelava prosojnic

ČLAN ŠT. 3: Novak Dominika

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, osnovni podatki o dokumentarnem filmu

ČLAN ŠT. 4: Povše Valerija

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, opis drugega izbranega odlomka, sestavljanje nalog oziroma vprašanj za drugi odlomek, primeren za srednjo šolo

ČLAN ŠT. 5: Strniša Tadeja

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oziroma vprašanj za prvi odlomek, primeren za osnovno šolo, opis prvega izbranega odlomka

ČLAN ŠT. 6: Zorko Julijana

OPIS NALOGE: predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oziroma vprašanj za drugi odlomek, primeren za srednjo šolo, opis zgodovinskega ozadja

DATUMI DELA	SKUPINSKEGA	OPIS DELA
26.10.2011		Po ogledu filma smo izbrale dva odlomka, nato smo se okvirno dogovorile o poteku in izvedbi našega dela, razdelile smo si nekaj nalog in predlagale ideje o sami predstavitvi.
27.10.2011-1.11.2011		Vsaka članica skupine je opravila svoj del naloge. Da je delo poteklo čimbolj usklajeno, smo se dogovarjale po elektronski pošti, ob tem pa smo razmišljale tudi o izvedbi nastopa.
2.11.2011		Na drugem srečanju smo pregledale opravljene naloge, jih malo dopolnile in si razdelile še nekaj nalog (oblikovne in slogovne naloge, izdelava powerpoint predstavitve in prosojnic). Uskladile smo tudi ideje o nastopu.
7.11.2011		Dokončana so vsa vprašanja, izdelane so prosojnice in powerpoint predstavitve.
9.11.2011		Zadnji sestanek pred oddajo obrazca, končni dogovor in oblikovanje poteka predstavitve, vaja nastopa.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Brodnik, Vilma in drugi. 2001. *Zgodovina 1, učbenik za 1. letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS.
- Morkot, Robert. 2002. *Stari Egipt in njegova kraljestva*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Sagadin, Janez. 1993. *Poglavja iz metodologije pedagoškega raziskovanja*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport.
- **DVD** ISKANJE NESMRTNOSTI (Kmeri, Egipčani, Grki), MK, 2008.
- <http://www.dalje.com/pr.php?id=97261> (dostop: 7. 11. 2011)
- http://www.google.si/imgres?q=ehnaton+in+nefretete&um=1&hl=sl&sa=N&biw=1143&bih=657&tbm=isch&tbnid=cuguB_CjuT8UcM:&imgrefurl=http://www.ednevnik.si/entry.php%3Fw%3Dkleo%26e_id%3D99127&docid=eoGVABbMTJG03M&imgurl=http://www.ednevnik.si/uploads/k/kleo/149039.jpg&w=200&h=300&ei=vtC3TpyxLuj34QSRk9HxAw&zoom=1&iact=rc&dur=144&sig=108703296425142796464&page=1&tbnh=129&tbnw=77&start=0&ndsp=18&ved=1t:429,r:8,s:0&tx=3&ty=46 (dostop: 7. 11. 2011)
- <http://www.griffith.ox.ac.uk/gri/4hcart.html> (dostop: 7. 11. 2011)
- http://www.google.si/imgres?q=tutankamon&hl=sl&biw=1143&bih=652&gbv=2&tbm=isch&tbnid=kEmNOJaxDmuE0M:&imgrefurl=http://vijesti.gorila.hr/galerije/kultura/tutankamon_u_etnoloskom_muzeju_u_becu&docid=o6ZebawS7om-UM&imgurl=http://vijesti.gorila.hr/var/mojportal/storage/images/moj_portal/naslovnica/kultura/tutankamon_u_etnoloskom_muzeju_u_becu/265168-1-cro-HR/tutankamon_u_etnoloskom_muzeju_u_becu_tabfull.jpg&w=417&h=313&ei=Qkq4TtbuFIPO4QSui5mrBg&zoom=1 (dostop: 7. 11. 2011)
- http://www.google.si/imgres?q=pyramid&num=10&hl=sl&gbv=2&biw=1143&bih=652&tbm=isch&tbnid=DAS7ki341FBPPM:&imgrefurl=http://www.metrolic.com/travel-guides-the-great-pyramid-of-giza-147358/&docid=mDpay7D_pb7WsM&imgurl=http://www.metrolic.com/wp-content/uploads/2010/11/GizaPyramids1.jpg&w=1152&h=864&ei=X0q4TtW2M4za4QSBhtTNAw&zoom=1 (dostop: 7. 11. 2011)
- <http://www.grad.si/si/pregled-programov/krona> (dostop: 7. 11. 2011)
- <http://www.interessantes.at/angkawat-2.htm>. (dostop: 7.11.2011)
- <http://www.google.com/earth/index.html>. (dostop: 7.11.2011)

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Katja Čeč
2. Jožica Huber
3. Kaja Sivec
4. Katja Potočnik
5. Špela Zalaznik
6. Goran Miljanović

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: Starodavna moč in slava

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Film traja približno 60 minut. Leta 2006 je izšel pri Reader's Digest Association Limited, za slovensko izdajo pa je leta 2008 poskrbela Mladinska knjiga Založba, d.d. Prevod Maja Kovač, bere Marjan Bunič.

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

Feničani, veliki pomorski trgovci, so na severnih obalah Afrike odkrili naravno pristanišče, kjer so okoli 814 pr.n.št. osnovali kolonijo Kartagino, ki je postala središče ene največjih trgovskih in pomorskih antičnih sil vse do poraza proti rimski vojski 146 pr.n.št., ko je bila v veliki meri porušena. Obramba Kartazanov je temeljila na mornarici – pri tem niso imeli stalne vojske, ampak so se zanašali na plačance. Verjeli so, da je njihova mornarica nepremagljiva, in več stoletij je tudi bila. Prišlo je do nestrinjanj z Rimljani (bitka za Sicilijo), v katerih je zmagoval Rim. Ko se rimsko-kartažanski odnosi še bolj poslabšajo, je v ospredje javnosti prišel Hanibal, ki je v zgodovini znan predvsem po svojem kopenskem pohodu iz Kartagine, preko Španije in Alp do Italije.

Ob kartažanskem porazu je rimska država še v povojih. Vzpon rimske države je osnovan na vojski in pojmovanju rimskih moških kot bojevnikov. Imajo veliko vojnih obveznikov, kar jim omogoči premagovanje tehnološko bolj naprednih vojsk. Zelo uspešno so pri tem, da si pri tujih ljudstvih zagotovijo zvestobo: uspelo jim jo je ohraniti in razširiti na nove podanike v tujini (vedno so rekrutirali številčno vojsko). Skrivnost je bila v tem, da zavojevanih ljudstev niso zatirali, zlorabljali, ampak so le-ti lahko postali državljani (tudi osvobojeni sužnji) – z njimi niso ustvarjali poražencev, ampak sozavojevalce. Sebe so videli kot imperij, ki prinaša mir in blagostanje, pa čeprav to dela z vojaškim osvajanjem in nadzorom. To ravnotežje je odlično lovil cesar Hadrijan (117-138), ki je znan kot intelektualno (zanimajo ga književnost in različne umetnosti), versko (rimska religija ga ni zadovoljevala, zato je kompenziral z grškimi in egipčanskimi verskimi predstavami – aktualno je postalo sinkretistično dožemanje božanstev pod vplivom stoiške filozofije: privrženci so videli v različnih oblikah eno in isto, vse obsegajoče, božanstvo) in čustveno

razgiban (ko je pred njim utonil Antinoi, do katerega je gojil ljubezenska čustva, je v spomin nanj ustanovil mesto Antinoupolis, prav tako pa je uvedel kult pokojnega Antinoia, ki ga je enačil z bogovi, mu zgradil tempelj in postavil kipe) človek, ki se je bistveno razlikoval od izrazito vojaško usmerjenega, praktičnega naravnane predhodnika.

Z rimskim imperijem bi se tisoč let kasneje lahko primerjala inkovska država, ki je svoj največji obseg imela pod vladarjem Wayna Qhapaq, ki je zapustil jug (s Qusqjem) sinu Waskarju, Atawallpi pa sever. Državlјanska vojna je izbruhnila v nepravem trenutku, saj je pomenila začetek inkovskega konca. Notranja trenja je izkoristil španski osvajalec Pizarro – 1532 je prišel v Kashamarka, vzel Atawallpo za talca in ga kljub plačilu odškodnine dal usmrtiti. 1533 Španci osvojijo Qusqu in ustoličijo vladarja Manqu Qhapaq II. Po neuspešnem uporuh pod Manqujem so Španci zažgali Qusqu, Manqu pa je pobegnil v Willkapampa, kjer so Inki vladali še do 1572, ko jih je Toledo premagal. Zadnji inkovski vladar, Tupaq Amaru, je bil usmrčen na glavnem trgu Qusquja 1572. Ne smemo pa pozabiti, da inkovske zgodovine ne tvorijo samo trenja in krvavi boji – še danes za velik arhitekturni dosežek velja Machu Picchu, ki ga je dal zgraditi Pachacuti (1438-1471) okoli leta 1440 in je bilo poseljeno do 1532, ko so Španci podjarmili Peru. Vse kaže, da Machu Picchu ni bilo navadno mesto, ampak podeželsko počitniško mesto za inkovsko plemstvo, kjer so opravljali tudi najsvetejše religiozne obrede (človeško žrtvovanje).

Opomba: vir za zgornje podatke

1 IZBRANI ODLOMEK: opis

Hanibalov pohod čez Alpe

Povod za pohod je bil zaplet zaradi Sagunta, ki je bil rimski zaveznik. Zaplet so povzročili sagunski pregnanci, ki so se skušali s kartažansko pomočjo vrniti v mesto. Rimska stran je 220 zahtevala, da Hanibal pusti rimskega zaveznika pri miru, le-ta pa zahtevo zavrne in začne z obleganjem mesta, ki po osmih mesecih (219) pade. Tako je bila še preostala rimska naklonjenost Kartagini uničena in zato je začel Hanibal z veliko vojsko (90.000 pešcev in 12.000 konjenikov) pohod proti severu. V filmu sicer pravijo, da je zbral 50.000 plačancev iz različnih držav, ki so govorili različne jezike. Ker po morju Rimljanov ni mogel napasti, se je odločil napasti po kopnem preko Španije, Alp in nato do Italije. Pohod čez Alpe je bil eden najsijajnejših in najnevarnejših v vojaški zgodovini, delno tudi zato, ker se je Hanibal odločil s seboj vzeti 38 slonov, za katere nihče ni vedel kako se bodo obnašali.

Čas trajanja odlomka: 11'10" – 16'50"

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja.

1.1 Kakšno je polno ime kartažanskega vojskovodje?

1.2 Koliko slonov je vzel s seboj na pohod?

1.3 Koliko vojakov je izgubil na poti?

1.4 Kje je potekala prva večja bitka med Rimljani in Kartažani?

2. naloga z izbirnimi odgovori

Izberi pravilen odgovor.

2.1 Čez katero gorovje je šla Hanibalova vojska?

- a) Karpati
- b) Dinarsko gorstvo
- c) Balkan
- d) Alpe

2.2 Katere živali je vzel s seboj na pohod?

- a) Krave
- b) Lose
- c) Slone
- d) Kljunate ježke

2.3 Proti kateremu ljudstvu so se bojevali?

- a) Gotom
- b) Američanom
- c) Feničanom
- d) Rimljanom

3. naloga alternativne izbire

3.1 Z igro vlog predstavite Hanibalove priprave na pohod.

3.2 Na zemljevidu označite pot Hanibala in njegove vojske.

3.3 Napišite članek o Hanibalovem pohodu, kot bi ga danes prebrali v dnevnem časopisju.

4. naloga povezovanja

Poveži sorodne pojme.

a) kartažanski vojskovodja	1) 4 mesece
b) bojna žival	2) lokalna plemena na severu Italije
c) gorovje	3) Hanibal
d) čas priprave	4) slon
e) zavezniki Hanibala	5) Alpe

5. naloga urejanja

Naslednje dogodke postavi v pravilni kronološki red.

- a) pohod preko Alp oteževale naravne razmere in tam živeča plemena
- b) zmaga Hanibala in uničenje rimske vojske
- c) izguba rimske naklonjenosti Kartagini zaradi zavzetja rimskega zaveznika Sagunta
- d) začetek pohoda iz kartažanskih oporišč v Španiji
- e) prihod Hanibalove vojske v Italijo

REŠITVE NALOG:

1. naloga

1.1 Hanibal Barke.

1.2 S seboj je vzel 38 slonov.

1.3 Na poti je izgubil več kot 15.000 vojakov.

1.4 Pri Ticinu.

2. naloga

2.1 d

2.2 c

2.3 d

3. naloga

3.1 Učence razdelimo v skupine po 5. Sami ustvarijo besedilo za igro vlog in si razdelijo vloge.

Primer:

Hanibal: »Dragi vojaki, čas je, da se odpravimo na dolgo pot. Zberite čim več hrane in uredite vašo opremo. Odrinemo čez tri dni.«

Vojska: »Hanibal, Hanibal, Hanibal! Na zmago!«

Vojska se pripravlja na odhod, Hanibal pa moli k bogovom in načrtuje pot. Ko se odpravijo na pot jim načrte križajo različna plemena, ki jim otežujejo hojo.

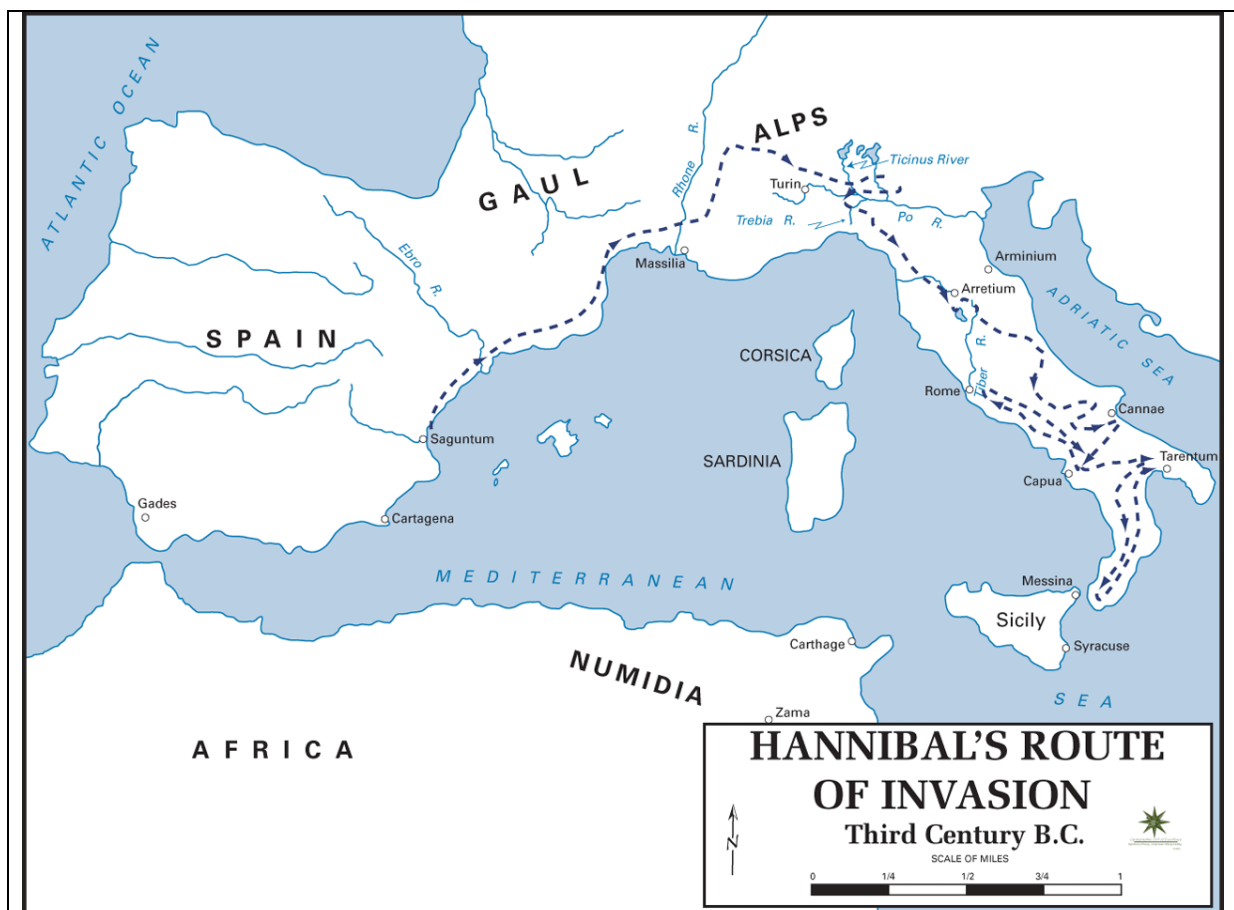
Vojak št. 1: »Hanibal, utrujeni smo. Ne moremo več naprej. Potrebujemo hrano.«

Hanibal: »Samo še malo potrpi, kmalu bomo prišli na rodovitno polje. Tam se bomo ustavili in se spočili.«

Vojak št. 2: »Ampak, sloni ne bodo zdržali. Že sedaj smo jih izgubili preveč. Potrebujemo počitek.«

Vrač: »Hanibal ima prav. Ne smemo se ustavljati, saj nas lahko sovražna plemena napadejo iz zasede. Ob naslednjem svitu bomo že zagledali ravnino.«

Ko prispejo v Italijo dobijo zaveznike in se skupaj odpravijo proti Rimu. Sledi spopad z Rimljani.

The Department of History, United States Military Academy
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Hannibal_route_of_invasion.gif

3.3 Učenec se postavi v vlogo enega od prebivalcev lokalnih plemen iz Alp, ki so napadale Hanibala in na to temo napiše članek kot bi ga danes prebral v časopisu.

Primer:

ČUDNA VOJSKA PREČKALA NAŠO DOLINO!

Nenavadno vojsko so včeraj opoldne opazili, da je začela s prečkanjem naše doline. Bilo naj bi jih okoli 50.000.

Včeraj, ko je bilo sonce najvišje na nebu, so začele prihajati prve vesti o premikajoči se večtisočglavi vojski. Štela naj bi okoli 50.000 mož, ki pa naj nebi govorili istega jezika. Očividci poročajo, da so s sabo pripeljali tudi neke čudne živali, ki jih prej še niso videli: »Ta zver je nekajkrat večja od našega največjega vola, z glave pa ji visi neka čudna reč. Ko hodi se tla tresejo, kot če bi bil potres, ko pa se zraven še oglasi, se začnejo skale same kotaliti po hribu navzdol. Nam se sploh ni potrebno matrat.« Žival naj bi se s težavo pomikala po dolini, pri čemer ovira celotno vojsko. V dobro organizirani akciji je skupini pogumnih mož uspelo zaustaviti in zdesetkati prodirajočo vojsko. Z bližnjih hribov so zvalili skale na njih pri čemer pa so nehote, kot je že omenil naš očividec, pomagale »te zveri«. Pobitih je bilo več tisoč mož, pa tudi nekaj teh živali, ki naj bi se jim reklo sloni. Napad naših mož je vojsko zelo

presenetil, saj so začeli zapuščati naše kraje. Njihovemu vojskovodji, ime naj bi mu bilo Hanibal, je uspelo zbrati in organizirati preostale može ter tudi nekaj teh »slonov«. Videli so jih kreniti proti jugu, kam točno pa so namenjeni ni znano. Kod ve, mogoče misijo napasti celo Rim. Vsekakor pa je bil ta pretresljiv dogodek preizkušnja moči in poguma naših mož.

4. naloga

- a-3
- b-4
- c-5
- d-1
- e-2

5. naloga

- 1- izguba rimske naklonjenosti Kartagini zaradi zavzetja rimskega zaveznika Sagunta
- 2- začetek pohoda iz kartažanskih oporišč v Španiji
- 3- pohod preko Alp oteževale naravne razmere in tam živeča plemena
- 4- prihod Hanibalove vojske v Italijo
- 5- zmaga Hanibala in uničenje rimske vojske

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Arhitekturni dosežki cesarja Hadrijana

Hadrijanov nastop oblasti je bil šibak: vprašljivo je ali ga je Trajan tik pred smrtjo res posinovil, poleg tega je pa moral nadaljevati nedokončano vojno proti Partom, upor Judov je sprožil nov val verskih in etničnih nasprotij v vzhodnih provincah, nemiri v več obmejnih provincah (Dacija, Panonija, Britanija in Mavretanija). Hadrijan je brez dvoma bil vojak, a bil je tudi intelektualec, ki je razpolagal z obsežnim znanjem (književnost in umetnosti), zanimal se je za stoiško filozofijo, poleg tega ga pa sama rimska religija ni zadovoljevala in je bil zelo dovzeten za grške in egipčanske verske predstave, kar se odraža tudi v arhitekturni zasnovi Tivolija. Vila je bila odraz tega kar je videl – slavila je vse, ki so sestavljali njegov imperij. Njegov največji arhitekturni projekt pa ni bil Tivoli, ampak Panteon, ki velja za eno najlepših zgradb v Rimu. To je tempelj, ki je bil posvečen rimskim bogovom. Čeprav je bila zgradba njegova zamisel in je postala po njegovem načrtu in pod njegovim nadzorstvom, si Hadrijan ni hotel lastiti zasluga, zato na njej nikjer ne najdemo njegovega imena (a s skromnostjo je požel še več slave, saj je bilo jasno, da ni gradil zase, ampak za druge). Ker je skušal zavarovati meje imperija (saj le-ta ne bi več samo osvajal, ampak se tudi branil), je

dal zgraditi Hadrijanov zid v Britaniji, ki je dolg 120 km in je predstavljal severno mejo rimskega cesarstva, danes pa poteka po ločnici med Anglijo in Škotsko. Vendar to ni bila edina utrdba, ki jo je dal zgraditi - zgrajene so bile, da bi trajale, določale meje cesarstva in jih tudi branile.

Čas trajanja odlomka: 26'38" – 33'10"

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. naloga kratkih odgovorov

Odgovori na vprašanja.

- 1.1 Kako dolg je Hadrijanov zid?
- 1.2 Koliko časa so gradili Panteon in komu je bil namenjen?
- 1.3 Kje je bila postavljena Hadrijanova vila?

2. naloga dopolnjevanja

Dopolni povedi.

- 2.1 V Tivoliju so bile zastopane _____, _____, in _____ kultura.
- 2.2 Tloris je popoln _____ pokrit s kupolo, ki je posvečen _____.
- 2.3 Zid je predstavljal _____ Rimskega cesarstva.

3. naloga krajših prostih odgovorov

Odgovori na vprašanja.

- 3.1 Kaj predstavlja Panteon?
- 3.2 Zakaj v Panteonu nikjer ne najdemo Hadrijanovega imena?
- 3.3 Zakaj se Hadrijan ni zavzemal za širjenje imperija?

4. avtentična naloga

- 4.1 Nariši Tivoli iz Hadrijanovih časov tako, kot si ga predstavljaš.
- 4.2 V eseju predstavi svoje razloge zakaj je bil po tvojem mnenju Hadrijan dober vladar oz. zakaj ni bil.
- 4.3 V starem veku so zgodovinarji in literarni ustvarjalci pogosto slavili svoje vladarje. Napiši pesem ali zgodbo v kateri slaviš Hadrijana.

5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

- 5.1 Na kakšen način nam dokumentarni film posreduje nova spoznanja o Rimu v času cesarja Hadrijana?
- 5.2 Ali je govorjeno besedilo dovolj podrobno ali premalo? Ali se spušča v podrobnosti? Če se, utemelji zakaj se, oziroma, če meniš, da se ne, utemelji zakaj se

ne.

5.3 Ali v filmu avtor izraža svoje mnenje? Ali vrednoti kulturne dosežke?

REŠITVE NALOG:

1. naloga

1.1 Hadrijanov zid je bil dolg 120 km.

1.2 Panteon so gradili 8 let in je bil posvečen rimskim bogovom.

1.3 Hadrijanova vila je stala v Tivoliju.

2. naloga

2.1 V Tivoliju so bile zastopane grška, arabska in egipčanska kultura.

2.2 Tloris je popoln krog, pokrit s kupolo, ki je posvečen bogovom.

2.3 Zid je predstavljal severno mejo Rimskega cesarstva.

3. naloga

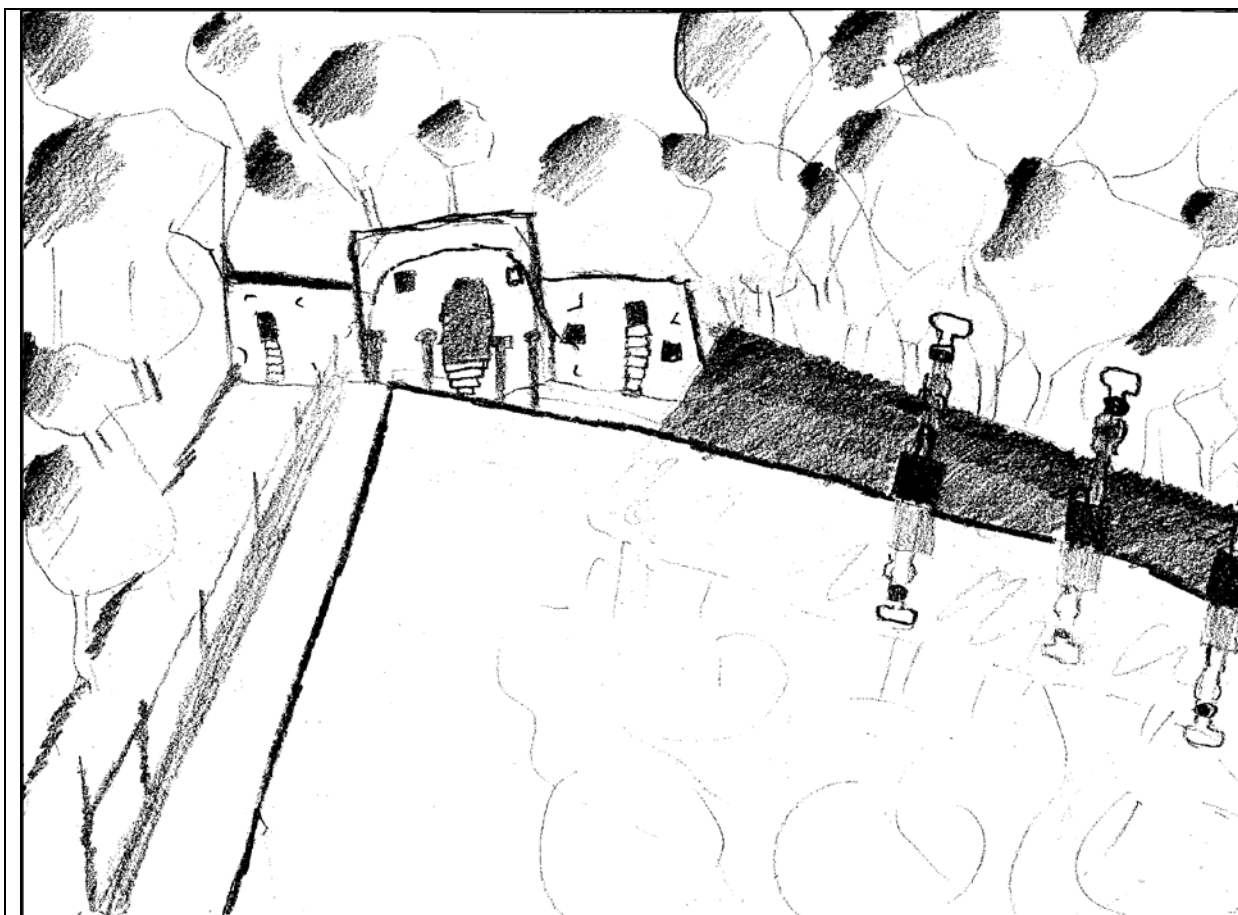
3.1 Panteon predstavlja zemeljsko oblo in zvezdno sfero.

3.2 V Panteonu ni Hadrijanovega imena, ker je bil skromen in pravil, da ne dela za svojo slavo, in je rad delal v dobro drugih.

3.3 Hadrijan se ni zavzemal za širjenje imperija zato, ker se je raje zavzemal za stabilno administracijo.

4. naloga

4.1

Avtor slike

4.2

Primer:

Niccolo Machiavelli je Hadrijana uvrstil med pet dobrih vladarjev (ostali so Nerva, Trajan, Antonij Pij in Mark Avrelij), kar morda niti ni tako daleč od resnice. Bil je človek, ki je poosebljal dejstvo, da za dobrega vladarja ni dovolj samo meč in vojska s katerima svojo oblast vzdržuje, ampak je treba ljudstvu dati vladarja z osebnostjo. Z osebnostjo, ki ljudi privlači in jih dela zveste podložnike. Že takoj na začetku je tako pridobil Grke, saj je bil velik oboževalec grške kulture in je iz Aten nameraval celo narediti kulturno prestolnico imperija – v ta namen je dal zgraditi tudi več templjev (da ne omenjam še vseh ostalih gradenj v Rimu in drugje po imperiju). Sem sodi tudi njegovo razmerje z Antinousom ob katerega smrti je uvedel njegov kult, ki je postal v imperiju precej priljubljen. Ob tem se kaže tudi Hadrijanovo dožemanje za religijo – njegov um ni bil omejen strogo samo na rimska božanstva, ampak je bil dovzeten tudi za grške in egipčanske verske predstave (zelo so ga privlačili elevzinski misteriji). Značilna poteza njegove religioznosti je henoteizem, pri katerem gre za sinkretistično dožemanje božanstev pod vplivom stoiške filozofije: privrženci so videli v neskončno različnih oblikah oliko enega samega vseobsegajočega božanstva. S takim pogledom na svet je prav tako pridobival privržence. Kot velik intelektualec je pisal tudi poezijo v latinščini in grščini, vendar so se le redke ohranile, napisal pa je tudi avtobiografijo. Vsega svojega časa pa ni namenjal le kulturi in gradnjam, kot se morda zazdi na prvi pogled. Zavedal se je dejstva, da stoji na čelu ogromnega

imperija, ki ga je treba braniti, če hoče obstati in zato se je odpovedal nadaljnjim osvajanjem ozemelj in se raje posvetil obrambi države. V ta namen je veliko časa preživel z vojsko, pogosto je tudi jedel in spal med svojimi vojaki. Odredil je redne vojaške treninge, občasno pa je sprožil tudi kakšen lažni alarm; vse samo zato, da bi bila vojska v stani pripravljenosti in nared za obrambo domovine. Vse to nam kaže mogočnega posameznika, ki ni mogočen samo zaradi svojega položaja, ampak zaradi stanja svojega duha. Čeprav si cesar, je včasih težko stati za svojimi dejanji, še posebej če se le-ta razlikujejo od vladajočega vojaškega sloja. In to, cesar se je lotil Hadrijan, terja pogum in karakter.

4.3

Primer:

Tam nekje med hispanskimi polji,
se junak med junaki je rodil,
odpeljan v Rim po cesarjevi volji,
da po smrti bi prestol nasledil.

Trajan ga vzel za svojega je sina
in tako je nastopila njegova vladavina,
v znamenju kulture in umetnosti,
v nenehnem dokazovanju gradbenih spretnosti.

Panteon, najlepši tempelj Rima,
začuda vladarjevega podpisa nima.
Ne od napuha, ampak skromnosti zapeljan,
takšen je bil naš cesar - Hadrijan.

5. naloga

5.1 Dokumentarni film nam nova spoznanja o Rimu v času cesarja Hadrijana posreduje na več različnih načinov. Čez celoten film nam pripovedovalec prestavi teme skozi naracijo, ki jo spremlja obsežno slikovno in filmsko gradivo. Gradivo, nekaj posnetkov, predvsem krajev in objektov je avtentičnih oz. posnetih na krajih dogodkov samih, prizori z ljudmi pa so seveda igrani, kar poskrbi za neprimerno boljše in bolj gledljivo ter zanimivo zgodbo. Prizori izgledajo, kot da bi se dogajanje zares predstavilo v dejanski čas le-teh dejanj. Morda je preveč poudarka na pripovedovalcu, a ker ta uspešno drži rdečo niti skozi celoten dokumentarec je nujno potreben, prav tako ni moteč za gledalce. Način predstavitve izbrane teme je tak, da gledalcem poskuša na poljuden način približati temeljne karakteristike posamezne zgodovinske teme. Dokumentarni film tako v osnovi ni namenjen zahtevnejšemu krogu gledalcev, ampak služi bolj kot uvod, ali pa možna popestritev spremljajoče razlage, v kateri je potrebno omeniti vsak nekaj temeljnih letnic. Izogibanje letnicam temo morda resda poenostavi, a tudi za osnovno razumevanje vsaj kakšna manjka. Težko je namreč umestiti obdobje na časovni trak brez omenjenih letnic v filmu. Za kaj takega film sam ni dovolj.

5.2 Govorjeno besedilo je, glede na ciljno skupino gledalcev, pretežno dovolj podrobno. Postavi temeljne dosežke cesarja Hadrijana, predvsem na arhitekturnem področju. Omenja tudi imena dosežkov ter razloži njihovo simboliko. Govor sovпада s sliko, tako da skupaj tvorita zadostno prestavo teme. Morda manjka le nekaj ključnih letnic, saj časovni trak ni niti približno predstavljen, prav tako si ga na osnovi filma ne moremo predstavljati sami. Ne omenja začetnih letnic, le čas trajanja v določenih primerih. Predstavljenih je nekaj ključnih karakteristik vsake teme, kar je dovolj, da poslušalcu pusti elementarno sliko posameznih tem. Ne spušča se v podrobnosti, ker, po mojem mnenju, to ni njegov namen. Glede na ciljno skupino je bolj pomembna splošna slika posamezne zgodovinsko pomembne teme, kajti k občem razumevanju le-te to pripomore neprimerno bolj.

5.3 Avtor v filmu sicer izraža svoje mnenje, vendarle to počne s tolikšno mero objektivnosti, da se skorajda ne opazi. Pridevniki označujejo neko mnenje, ampak so to že skorajda ustaljeni pridevniki pri določenih temah, tako da se subjektivnosti skoraj ne dotaknejo. Stvari ki so omenjene, namreč zagotovo ne bi bile omenjene, če ne bi že prej veljalo, da so ta dela klasična, neponovljiva ter imajo že ustaljen nivo pomembnosti. Kulturne dosežke avtor isto vrednoti s pridevniki, a znova pove le ustaljena mnenja, ne pa neka senzacionalna nova vrednotenja. Tako da je film lep, zaokroženo predstavljen in vreden ogleda, saj zagotovo pripomore k splošni prestavi obdobja, a za kakršnokoli bolj podrobno razumevanje ni dovolj. Za to je potrebno poseči po dodatni literaturi, ki je za to dobo ne manjka. Glavna pomanjkljivost tega filma je tako v pomanjkanju bolj točno določenih mej, predvsem v časovnem smislu, na splošno pa bi se lahko reklo, da film služi svojemu namenu, četudi ga ne presega. Avtor nam ponudi zadostno dobro sliko tega veličastnega, a obenem težavnega obdobja zgodovine.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Katja Čeč

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Odgovori na raziskovalna vprašanja za srednjo šolo (5.1, 5.2, 5.3)
- Predlogi za predstavitev
- Predstavitev nalog za srednjo šolo na podlagi 2. odlomka
- Priprava besedila za svoj del predstavitve

ČLAN ŠT. 2: Jožica Huber

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja oz. naloge na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Odgovor na nalogo alternativne izbire za osnovno šolo (3.3)
- Predlogi za predstavitev
- Poročilo o delovanju skupine in predstavitev poročila
- Priprava besedila za svoj del predstavitve

ČLAN ŠT. 3: Kaja Sivec

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja oz. naloge na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Odgovor na avtentično nalogo za srednjo šolo (4.1)
- Predlogi za predstavitev
- Predstavitev nalog za osnovno šolo na podlagi 1. odlomka
- Priprava besedila za svoj del predstavitve

ČLAN ŠT. 4: Katja Potočnik

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja oz. naloge na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Zgodovinsko ozadje dokumentarnega filma
- Opis izbranih odlomkov
- Odgovor na avtentično nalogo za srednjo šolo (4.2)
- Predlogi za predstavitev
- Krajša predstavitev dokumentarnega filma
- Priprava besedila za svoj del predstavitve
- Ureditev obrazca

ČLAN ŠT. 5: Špela Zalaznik

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja oz. naloge na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Odgovor na nalogo alternativne izbire za osnovno šolo (3.1)

- Predlogi za predstavitev
- Predstavitev nalog za osnovno šolo na podlagi 1 .odlomka
- Priprava besedila za svoj del predstavitve
- Priprava prosojnic

ČLAN ŠT. 6: Goran Miljanović

OPIS NALOGE:

- Izbor odlomkov iz dokumentarnega filma
- Vprašanja oz. naloge na podlagi odlomkov za osnovno in srednjo šolo
- Odgovori na vprašanja oz. naloge
- Odgovor na avtentično nalogo za srednjo šolo (4.3)
- Predlogi za predstavitev
- Predstavitev nalog za srednjo šolo na podlagi 2 .odlomka
- Priprava besedila za svoj del predstavitve

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
22. oktober 2011	Kontaktiranje prek e-mailov, dogovor za prvo srečanje
27. oktober 2011	Prvo srečanje: <ul style="list-style-type: none"> • Določitev nalog za OŠ: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Naloga s kratkimi odgovori ➢ Naloga z izbirnimi odgovori ➢ Naloga povezovanja ➢ Odgovori na dane naloge • Določitev nalog za SŠ: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Naloga kratkih odgovorov ➢ Naloga dopolnjevanja ➢ Naloga krajših prostih odgovorov ➢ Odgovori na dane naloge • Razdelitev nalog oz. obveznosti med člani skupine • Dogovor za naslednje srečanje
30. oktober 2011	Kontaktiranje prek e-maila, določitev preostalih nalog
3. november 2011	Drugo srečanje: <ul style="list-style-type: none"> • Pregled dosedanjega dela, popravki ter dopolnitve • Razdelitev odgovorov za nalogo alternativne izbire, avtentično nalogo in raziskovalno vprašanje med člani skupine • Dogovor za naslednje srečanje
8. november 2011	Vsak odda svoj del naloge
9. november 2011	Ureditev celotne naloge in oddaja
10. november 2011	Tretje srečanje: <ul style="list-style-type: none"> • Priprava na nastop • Predstavitev

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

1. Gavin de Beer (1995). Hanibal, vojna za prevlado v Sredozemlju. Maribor: Založba Obzorja.
2. Gerard Walter (1964). Kartagina in njen konec. Ljubljana: Cankarjeva založba.
3. Rajko Bratož (2007). Rimska Zgodovina – 1, Od začetkov do nastopa cesarja Dioklecijana. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije: Študentska založba: Filozofska fakulteta.
4. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Inki> (november 2011)
5. http://sl.wikipedia.org/wiki/Machu_Picchu (november 2011)
6. DVD Starodavna moč in slava. Discovery Channel, Dnevnik, 2005.

PRVA SKUPINSKA NALOGA-

Uporaba dokumentarnih filmov pri pouku zgodovine

Velika in usodna imena 20. stoletja: Adolf Hitler

Člani skupine:

- 1.) Damir Novak***
- 2.) Rok Rojko***
- 3.) Mateja Kuntarič***
- 4.) Maja Grabner***
- 5.) Nina Komel***

1.) Dokumentarni film

1.1) Naslov: Velika in usodna imena 20. stoletja: Adolf Hitler

1.2) Osnovni podatki o dokumentarnem filmu:

Jezik: italijanski

Podnapisi: slovenski

Trajanje: 53 min

Leto izdelave in uvoza: 2006

Film predstavlja zgodbo o življenju in dosežkih človeka, ki je pustil neizbrisen pečat v zgodovini, Adolfa Hitlerja: njegovo življenje spremlja od otroštva prek prevzema oblasti pa vse do dogodkov, ki so pripeljali do smrti nacističnega diktatorja. Hkrati poskuša razložiti, kaj pravzaprav pomeni Hitler v moderni zgodovini.⁴

Dokumentarni film z naslovom Adolf Hitler je le eden izmed filmov v zbirki Velika in usodna imena 20. stoletja, ki so izšli pri časopisu Dnevnik. Ostali so npr. : Stalin – jekleni človek, Fidel Castro, Josip Broz Tito in Mao Cetung, če naštejemo samo nekatere.

Adolf Hitler je nedvomno osebnost, ki je bistveno zaznamovala krvavo 20. stoletje. Če bi se njegova pot, zlasti njegov tragičen konec razpletel drugače, bi zagotovo danes živeli v popolnoma drugačnem svetu kot ga poznamo, marsikdo od nas najverjetneje sploh ne bi ugledal luči sveta.

⁴ Podatki in besedilo prevzeto iz ovitka dokumentarnega filma Velika in usodna imena 20. stoletja: Adolf Hitler

1.3) Zgodovinsko ozadje

Adolf Hitler se je rodil 20. aprila 1889 v avstrijskem mestecu Braunau, blizu nemške meje. Njegov oče Alois je bil nezakoniti sin hišne pomočnice, ki jo je posilil premožen Jud, se pravi, da je bil Adolfov dedek judovske veroizpovedi. Njegova mama Klara pa je bila lepo modrooko dekle s svetlimi lasmi in je tako predstavljala idealno žensko arijske rase. Čeprav bi radi verjeli nasprotno, je Adolf imel normalno, srečno otroštvo kljub temu, da se je družina kar precej selila, saj je bil oče po poklicu carinik. Vendar pa sta starša kar precej hitro umrla, mama zaradi raka na prsni, ker naj bi jo nepravilno zdravil judovski zdravnik in tako se je osiroteli Adolf odpravil na Dunaj, kjer je opravljal priložnostna dela in sanjaril o karieri umetnika, vendar pa ni opravil sprejemnega izpita na Akademiji lepih umetnosti. Med vojno se je kot desetar boril na različnih bojiščih in njegovi soborci so kasneje povedali, da se ni bal ničesar, tudi smrti ne. V času, ko je bil zaprt v trdnjavi Landsberg je napisal svoj politični program in nacistično »Biblijo« Mein Kampf – Moj boj :

»ki je neberljiv zvarek antisemitizma, rasizma, militarizma, šovinizma, teorije o življenjskem prostoru (lebensraum), interpretacij zgodovine in politične programatike, ki ga zaradi očitne slaboumnosti nihče ni jemal resno. Mein Kampf je edina knjiga, ki je učinkovala s svojo neučinkovitostjo.«⁵

Nato pa je, ko je bil izpuščen iz zapora, v povojnem Münchnu sestavil zarodno celico nacistične stranke in odkril svoj talent za retorično narkotiziranje množic. Kljub duševni puščobi in pošastnim učinkovanjem njegovega lika, pa je popeljal v nirvano na tisoče ljudi, skozi katere je izživiljal svoje megalomanske fantazije, zlasti po letu 1933, ko je prišel na oblast. Že zelo kmalu, leta 1935 izda proti-judovske zakone in v letu 1938 na tako imenovano Kristalno noč da pobiti ogromno ljudi samo zato, ker so bili drugačni (drugačne veroizpovedi, rase, seksualnosti...) Temu sledi napad na Poljsko, 1.sept. 1939 in s tem začetek 2. svetovne vojne. Hitler je bil prepričan, da se bo vojna hitro zaključila in da bo Nemčija nesporna zmagovalka (Anglija bo nemočna, ZDA pa se ne bodo vmešavale), vendar pa se ni vse obrnilo tako, kot je načrtoval. Po začetnih zmagah na bojiščih so v naslednjih letih sledili uničujoči porazi, zlasti poraz v Stalingradu leta 1943. Ko je Hitler uvidel, da nemški vojski preti uničenje oz. poraz v vojni, se je njegovo psihično stanje samo še poslabševalo. Od karizmatičnega, glasnega voditelja je ostala le še neprepoznavna senca, zatekel se je k uporabi različnih tablet in drog. Leta 1944 so začeli zavezniki čedalje bolj pritiskati na Nemčijo, ki se je morala boriti na vseh frontah, prav tako pa je v tem letu Hitler preživel poskus atentata, ki ga je izvedla skupina njegovih visokih častnikov. Januarja 1945 se je z najožjimi sodelavci zatekel v berlinski bunker, takrat je že bilo razvidno, da bo Nemčija vojno izgubila, vendar pa je Hitler namesto, da bi podpisal kapitulacijo, popolnoma izgubil stik z realnostjo, saj je na bojišča pošiljal čete, ki jih sploh ni bilo ali pa je čete pošiljal na ozemlja, ki so že pred leti padla v roke zaveznikom. Tik pred porazom nemškega rajha se je poročil z dolgoletno prijateljico Evo Braun (29. apr. 1945) s katero sta naslednji dan tudi skupaj naredila samomor (vzela sta tableto cianida, Hitler se je za vsak slučaj še ustrelil v glavo s svojo pištolo), saj sta prisegla, da ju sovražnik ne bo zajel živa. Njuni trupli sta nato dva vojaka odnesla iz bunkerja in ju na travniku polila z bencinom in zažgala.

⁵ Schwanitz, Dietrich. *Vse, kar moramo vedeti*. 1-izd.-Ljubljana : Mladinska knjiga, 2010 (str. 635)

»Njegov konec, dejanje samouničenja, ustrezno simbolizira kariero političnega vodje, katerega edina zapuščina Evropi je uničenje njene civilizacije in nesmiselno žrtvovanje človeških življenj v zameno za moč in slavo.«⁶ Z njegovo smrtjo se je končala šest-letna krvava vojna, ki je terjala 50 milijonov življenj in 12 let njegove totalitarne vlade, ki je opustošila Evropo.

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

Odlomek se začne s priključitvijo Avstrije k tretjemu rajhu in s paktom o nenapadanju, ki sta ga sklenili Nemčija in Sovjetska zveza. V odlomku je predstavljeno vojno dogajanje do leta 1944. Nekaj besed je namenjenih problematiki Judov oz. koncentracijskim taboriščem. Hitler je v odlomku predstavljen kot diktator, ki bo pristal le na zmago ali na popolno uničenje države. Opisano je tudi Hitlerjevo duševno stanje.

Čas trajanja odlomka: 8 minut (36 – 43min)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Odgovori.

a) kateri izraz uporabljen v odlomku je sinonim za nacistično Nemčijo?

b) katero osebo prikazuje spodnja slika?

c) kdaj in s katerim dogodkom se začne 1. svetovna vojna?

č) kaj predstavlja spodnja slika?

2. Obkroži države, s katerimi se je Nemčija bojevala v prvih treh letih

⁶ <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Holocaust/hitler.html>

vojne.

- a) Poljska
- b) Španija
- c) Francija
- č) Danska
- d) Sovjetska zveza

3. Obkroži DA če je izbrana trditev pravilna oz. NE, če je trditev nepravilna.

- a) Operacija Barbarossa se je odvijala v Sovjetski zvezi. DA NE
- b) V koncentracijskih taboriščih je umrlo do 10.000 Judov. DA NE
- c) Hitlerju se je v zadnjih letih vojne duševno stanje poslabšalo. DA NE

4. Smiselno poveži med seboj

Koncentracijsko taborišče	pakt o nenapadanju	delovna sila
Sporazum med Nemčijo in SZ	diktator	Eva Braun
Hitler	Judje	ruska zima

5. Izbrane dogodke razporedi po pravilnem časovnem zaporedju. Dogodku, ki se je zgodil najprej pripiši številko 1.

- ___ Bitka v Ardenih.
- ___ Napad Nemčije na Poljsko.
- ___ Hitler se preseli v bunker in zadnje mesece življenja preživi v bunkerju.
- ___ Anglija in Francija Nemčiji napovesta vojno.
- ___ Rdeča armada porazi nemško 6. armado.
- ___ Avstrija se priključi k Tretjemu rajhu.

REŠITVE NALOG:

1. Odgovori.

- a) Kateri izraz uporabljen v odlomku je sinonim za nacistično Nemčijo?

_____ Tretji rajh.

- b) Katero osebo prikazuje spodnja slika?

Adolfa Hitlerja.

c) Kdaj in s katerim dogodkom se začne 1. svetovna vojna?

1.septembra 1939, z napadom Nemčije na Poljsko.

č) Kaj predstavlja spodnja slika?

Zastava nacistične Nemčije.

2. Podčrtaj države, s katerimi se je Nemčija bojevala v prvih treh letih vojne.

a) Poljska

b) Španija

c) Francija

č) Danska

d) Sovjetska zveza

3. Obkroži DA če je izbrana trditev pravilna oz. NE, če je trditev nepravilna.

a) Operacija Barbarossa se je odvijala v Sovjetski zvezi. **DA** NE

b) V koncentracijskih taboriščih je umrlo do 10.000 Judov. DA **NE**

c) Hitlerju se je v zadnjih letih vojne duševno stanje poslabšalo. **DA** NE

4. Smiselno poveži med seboj

Koncentracijsko taborišče
Sporazum med Nemčijo in SZ
Hitler

pakt o nenapadanju
diktator
Judje

delovna sila
Eva Braun
ruska zima

5. Izbrane dogodke razporedi po pravilnem časovnem zaporedju. Dogodku, ki se je zgodil najprej pripiši številko 1.

5 Bitka v Ardenih.

2 Napad Nemčije na Poljsko.

6 Hitler se preseli v bunker in zadnje mesece življenja preživi v bunkerju.

3 Anglija in Francija Nemčiji napovesta vojno.

4 Rdeča armada porazi nemško 6. armado.

1 Avstrija se priključi k Tretjemu rajhu.

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Odlomek, ki sem ga izbrala prikazuje začetke Hitlerjeve politične kariere od njegovega vstopa v stranko NSDAP do njegovega imenovanja za nemškega kanclerja in prevzema oblasti. Kmalu po nastanku stranke NSDAP, ki se je razvila iz nemške delavske stranke je Adolf Hitler prevzel njeno vodstvo. Njegove ambicije so že od vsega začetka bile velike in leta 1923 se je odločil izvesti državni udar. 8. novembra 1923 je izdal revolucionarni razglas in želel je prevzeti oblast imenovati novo vlado v Muenchnu vendar se mu je udar ponesrečil in je pristal v zaporu kjer je napisal knjigo »Mein Kampf«, ki vsebuje ideološko obarvan osnutek nemške države v prihodnosti ter načrt kako pripeljati Nemčijo do tega, da bi postala »gospodar sveta«. Po Hitlerjevem izpustu iz zapora ponovno združi njegove zaveznike v političnem boju in s svojimi govori žanje uspeh za uspehom. Velika priložnost se mu ponudi po svetovni gospodarski krizi saj se s svojo propagando obrača na družbene sloje, ki so utrpeli največje izgube zaradi le-te. Na naslednjih volitvah Hitlerju ni uspelo zmagati vendar mu že leta 1933 uspe, da ga imenujejo za kanclerja. 27. februarja 1933 nacisti požgejo parlament in krivdo pripišejo komunistom. S tem izgovorom tudi Hitler prevzame absolutno državno oblast.

Čas trajanja odlomka: 12 min (12 – 24min)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. Odgovori.

Kaj pomeni kratica NSDAP?

Kdaj postane Hitler absolutni vodja NSDAP?

Katerega leta je Hitler izvedel državni udar?

Na katere družbene sloje je bila v času gospodarske krize usmerjena nacistična propaganda?

Kdo je požgal parlament v Berlinu 27. februarja 1933?

2. Dopololni.

Nasilje je doseglo vrhunec 27. februarja 1933. _____ so vdrti v _____ in podtaknili požar. _____ je bil uničen. Propaganda je obtožila _____, ki naj bi pripravljali državni udar.

3. Ogovori na vprašanje v nekaj stavkih.

Kako je svetovna gospodarska kriza vplivala na nemško gospodarstvo?

Katere družbene sloje je najbolj prizadela?

Kdo je zmagal na prvih volitvah in koliko glasov je dobila Hitlerjeva stranka?

4. Glede na odlomek naredi pregled najpomembnejših dogodkov Hitlerjevega vzpona na oblast.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

5. V kratkem sestavku povzemi bistvene dogodke, ki se navezujejo na vzpon Hitlerjeve politične kariere od njegovega vstopa v stranko NSDAP do njegove zmage na volitvah leta 1933.

REŠITVE NALOG:

1. Odgovori.

Kaj pomeni kratica NSDAP?

Nacionalsocialistična nemška delavska stranka.

Kdaj postane Hitler absolutni vodja NSDAP?

Leta 1920.

Katerega leta je Hitler izvedel državni udar?

Leta 1923.

Na katere družbene sloje je bila v času gospodarske krize usmerjena nacistična propaganda?

Na kmete, delavce, obrtnike in poslovneže.

Kdo je požgal parlament v Berlinu 27. februarja 1933?

Nacisti.

2. Dopololni.

Nasilje je doseglo vrhunec 27. februarja 1933. Nacisti so vdrl v parlament in podtaknili požar. Parlament je bil uničen. Propaganda je obtožila komuniste, ki naj bi pripravljali državni udar.

3. Ogovori na vprašanje v nekaj stavkih.

Kako je svetovna gospodarska kriza vplivala na nemško gospodarstvo?

Vplivala je negativno saj je bila Nemčija v tistem času, ko se je gospodarsko spet postavljala na noge odvisna od tujih posojil. Nezaposlenost je rasla in cene kmetijskih pridelkov so se višale.

Katere družbene sloje je najbolj prizadela?

Kriza je najbolj prizadela kmete, obrtnike, delavce ter poslovneže.

Kdo je zmagal na prvih volitvah in koliko glasov je dobila Hitlerjeva stranka?

Na volitvah so ponovno zmagali demokrati, Hitlerjeva stranka je dobila okoli 2 milijona glasov.

Kaj je Hitler najprej storil, ko je prišel na oblast?

Hitler po prihodu na oblast razpusti parlament in razpiše nove volitve.

4. Glede na odlomek naredi pregled najpomembnejših dogodkov Hitlerjevega vzpona na oblast.

1. -1.4.1920 - ustanovitev NSDAP

2. -Začetek 1923 - Francija zasede Porurje

3. -8. november 1923 - državni udar
4. -Mein Kampf
5. -1929 - svetovna gospodarska kriza
6. -30.1.1933 - Hitler zasede kanclersko mesto
7. -Razpustitev parlamenta in razpis novih volitev
8. -27.2.1933- požig parlamenta
9. -Za požig parlamenta obtožijo komuniste.

5. V kratkem sestavku povzemi bistvene dogodke, ki se navezujejo na vzpon Hitlerjeve politične kariere od njegovega vstopa v stranko NSDAP do njegove zmage na volitvah leta 1933.

Adolf Hitler prevzame vodstvo stranke NSDAP kmalu po njenem nastanku leta 1920. V zelo kratkem času si pridobi veliko privrženecv in konec leta 1923 se odloči izvesti državni udar. Udar se mu ponesreči in pristane v zaporu kjer napise knjigo »Mein Kampf« v kateri opiše svoje vizije o prihodnosti Nemčije in njegove politične načrte z državo. Po prihodu iz zapora se ponovno poveže s svojimi somišljeniki v političnem boju za drugačno oblast in kmalu si nacisti pridobijo veliko število privrženecv. Izkoristi svetovno gospodarsko krizo iz leta 1929 in si s propagando pridobi obubožane delavce, kmete, obrtnike in poslovneže. Čeprav na naslednjih volitvah Hitler ne zmaga vseeno zanj voli veliko število volivcev. 30. januarja 1933 mu uspe postati kancler, 27. februarja 1933 pa na njegov ukaz nacisti požgejo parlament, krivdo naprtijo komunistom katere v velikem številu tudi aretirajo. S tem izgovorom tudi prevzame celotno državno oblast.

DODATEK

Razprava o številu žrtev v 2. svetovni vojni.

Število smrtnih žrtev: 60 milijonov

Število preživelih vojakov: 90 milijonov

Število prizadetih staršev vpoklicanih vojakov: 110 milijonov

Število prizadetih zakoncev in otrok vojakov: 77 milijonov

Skupni seštevek 337 milijonov ljudi.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Nina Komel

OPIS NALOGE: Pripravi naloge in rešitve za drugi del. Sodeluje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 2: Maja Grabner

OPIS NALOGE: Pripravi krajši opis dokumentarnega filma. Sodeluje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 3: Mateja Kuntarič

OPIS NALOGE: Pripravi naloge in rešitve za prvi del. Sodeluje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 4: Rok Rojko

OPIS NALOGE: Pripravi poročilo o delu skupine in krajši opis dela. Sodeluje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 5: Damir Novak

OPIS NALOGE: Pripravi in pošlje končno poročilo. Sodeluje pri predstavitvi.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20.10.2011	Na ta dan smo se pri predavanjih, razporedili v skupine, se spoznali in izbrali dokumentarni film, ki ga bomo predstavili in bo tema naše naloge. Sklenili smo, da si dokumentarni film prvi ogleda Rok in ga nato preda Damirju.
27.10.2011	Po predavanjih, smo se na kratko sestali in preverili, kdo si je dokumentarni film že pogledal in kdo mora to še storiti. Dogovorili smo se, da se naslednjič dobimo 4.11.2011.
4.11.2011	Dobili smo se ob 9.00 in si razdelili delo. Vsak je prevzel eno nalogo (te so opisane zgoraj).
8.11.2011	Preverili smo koliko je že narejenega in kaj je še potrebno narediti. Dogovorili smo se kako bo glede predstavitve.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Adolf Hitler. URL: http://sl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler (citirano 7. 11. 2011);
- Zastava nacistične Nemčije. URL: [http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Flag_of_the_NSDAP_\(1920%E2%80%931945\).svg](http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Flag_of_the_NSDAP_(1920%E2%80%931945).svg) (citirano 7. 11. 2011).
- DVD Velika in usodna imena 20. stoletja: Adolf Hitler (Dnevnik, 2006, disk 7)
- Schwanitz, Dietrich. Vse, kar moramo vedeti .1-izd.-Ljubljana : Mladinska knjiga, 2010 (str. 635)

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Danaja Sinkovič
2. Kal Mahnič
3. Tina Poljšak
4. Maša Winkler
5. Kaja Horvat

1. DOKUMENTARNI FILM

1. **NASLOV:** Josip Broz Tito

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Dokumentarec Josip Broz Tito, ki ga je izdal Dnevnik leta 2006, je del serije Velika imena 20. stoletja in spremlja življenjsko pot in vpliv Tita na jugoslovanski in svetovni areni. Film v dobri uri in pol sledi Titovemu življenju ter prikazuje pokojnega maršala skozi oči oseb na različnih položajih, ki so bile v stiku z njim. Film doda opisu tudi osebno noto, saj Tito govori v prvi osebi.

Poleg Tita film podrobno opiše tudi zgodovinsko dogajanje, ki pa je šibka točka dokumentarca. Dogodki so velikokrat predstavljeni v zelo enostavni in včasih zavajajoči obliki, polno je tudi napačnih podatkov, ki včasih prav bodejo v oči - od sedmih jugoslovanskih sosed film našteje zgolj štiri.

3. ZGODOVINSKO OZADJE:

Josip Broz Tito se je rodil leta 1892 in preživel obe svetovni vojni. S koncem I. svetovne vojne je razpadla Avstro-Ogrska, vendar je bila 29. oktobra 1918 ustanovljena Država SHS. Tej vladi je nasprotoval regent Aleksander Karađorđević, ki je 1. decembra 1918 razglasil združitev Srbije z Državo SHS v enotno Kraljevino SHS. V tridesetih letih so srbski intelektualci videli, da združenje Jugoslovanov ni več mogoče, saj je unitaristična politika uničila vse zaupanje med državami. 6. aprila 1941, v času II. svetovne vojne, so Nemčija, Italija, Madžarska in Bolgarija napadle Jugoslavijo. Jugoslovanska vojska je bila zaradi notranje krize nepripravljena na napad in je zato 17. aprila kapitulirala. V času kapitulacije Italije je bilo jugoslovansko partizansko gibanje pod vodstvom Tita in Draže Mihailovića eno najmočnejših v Evropi. V Jajcu (Bosna) je bilo 29. novembra 1943 ustanovljeno skupno jugoslovansko politično predstavništvo: Protifasišični svet narodne osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ). AVNOJ je sklenil federativno ureditev države po vojni in postavil za začasno vlado Nacionalni komite osvobodilne Jugoslavije (NKOJ). Najpomembnejša stranka je postala Komunistična partija Jugoslavije (KPJ). Leta 1945 je na volitvah zmagala Ljudska fronta s Titom na čelu in razglasila Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo (FLRJ). FLRJ je nastala po vzorcu Sovjetske zveze, vendar je leta 1948 prišlo do spora med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, zato je Jugoslavija začela iskati nove zveze v ZDA, ki so jim nudile vojaško in gospodarsko pomoč. Država se je začela razvijati v nove smeri: dvignil se je življenjski standard,

začela se je povezovati z Vzhodom, Zahodom in državami tretjega sveta. Začetek konca Titove Jugoslavije predstavlja njegova smrt 4. maja 1980.

Vir za zgornje besedilo

1. IZBRANI ODLOMEK: ČLOVEK IN SIMBOL

Odlomek prikazuje zadnja leta Titovega življenja in dogajanje po njegovi smrti. Poudarjeno je dejstvo, da se je kult Titove osebnosti rodil šele po njegovi smrti, kar je v nasprotju s kultom osebnosti drugih diktatorjev. V naslednjih desetih letih so se na dan njegove smrti oglasile sirene, ljudje pa so obstali. Štiri leta po smrti so sprejeli zakon o kaznovanju tistih, ki žalijo njegovo ime. Osem mest je v njegovo čast spremenilo ime.

Tito je opisan kot skromen človek, ki je imel rad lepe obleke, užival je v filmih in dobrih zabavah ter je imel odličen smisel za humor. Njegova žena Jovanka pravi, da je bila v njegovem času Jugoslavija na vrhuncu svojega razvoja in da se je z njegovo smrtjo zrušil celoten sistem.

Čas trajanja odlomka: 01:28:20-01:37:33
9 minut, 53 sekund

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja!

- Zakaj si je Josip Broz izbral nadimek Tito?
- Kdo je bil drugi znani Tito?
- Koliko let je imel, ko je umrl?
- Katera je bila njegova najljubša jed?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Izberi odgovore, ki najbolj označujejo Titovo osebnost!

- skromen mož
- sramežljiv
- pravi delavec
- pohleven
- strup za ženske
- diktator

3. naloga alternativne izbire

Obkroži DA ali NE glede na to, če je stavek pravilen ali nepravilen.

a) Na Titov pogreb je svoje predstavnike poslalo 125 držav.	DA NE
b) Tito je pokopan v zanj posebej zgrajenem templju.	DA NE
c) Kult Titove osebnosti se je rodil že v času njegovega življenja.	DA NE
d) Jugoslavija je bila v njegovem času na vrhuncu svojega razvoja.	DA NE

4. naloga povezovanja

Poveži trditve enega stolpca s trditvami drugega stolpca.

1. Hrvaški pisatelj s konca 18. stoletja.	A. Zakon
2. Kaznovanje tistih, ki žalijo Titovo ime.	B. Galeb
3. Ladja, na katero je Tito odšel nekaj mesecev pred smrtjo.	C. Diktator
4. Kdaj se je rodil Tito?	D. Tito
5. Ne popušča in smatra, da drugi ne morejo voditi države.	E. 1892

5. naloga urejanja

Postavite naslednje dogodke v pravilen vrstni red. Številka 1 naj označuje dogodek, ki se je zgodil najprej.

- ___ Titova Borba proti okupatorju, ustašem in četnikom.
- ___ Tito umre.
- ___ Stalin pobije vse prejšnje voditelje.
- ___ Jugoslavija postane neodvisna in napredna država.
- ___ Dvigne se komunistična partija Jugoslavije.
- ___ Upre se Sovjetski zvezi in krene na svojo pot.
- ___ Cel sistem se zruši.

REŠITVE NALOG:

1. a) Ni posebnega razloga za to.
b) Pesnik iz 18. stoletja.
c) 88.
d) Zagorske klobasice.
2. a,c,e,f
3. DA, NE, NE, DA
4. 1D, 2A, 3B, 4E, 5C
5. 2, 6, 1, 5, 3, 4, 7

2. IZBRANI ODLOMEK: INŽENJER BABIČ

Inženjer Babič je poglavje filma, ki sprva govori o osnovnih podatkih, povezanih z Jugoslavijo, da gledalec lažje razume življenjsko pot Josipa Broza-Tita. Nato pripoveduje o državnem udaru, ki so ga izvedli jugoslovanski častniki in kakšen je bil pomen tega udara za Beograd. Prav tako spregovori tudi o napadu na Jugoslavijo in njeni kapitulaciji pa tudi o Neodvisni državi Hrvatski in o odporstvih, ki jih je vodil Draža Mihajlović. Na koncu izvemo še nekaj malega o odporstviškem gibanju in v korist koga sta delovala Komunistična partija Jugoslavije in Tito. Tudi radovednost gledalcev, ki si želijo izvedeti, kakšno je Titovo lažno ime, je potešena, saj nam film prinese tudi ta podatek.

Čas trajanja odlomka: 20:25–27:24

6 minut, 59 sekund

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. Naloga kratkih odgovorov

Odgovori na vprašanja!

- a) Kdaj je bila ustanovljena Kraljevina SHS (v filmu omenjena kot Jugoslavija)?
- b) Ali so v filmu našteje vse njene sosede?
- c) Naštej zraven 4 naštetih še ostale tri.
- d) Kakšno je njeno polno ime?

2. Naloga dopolnjevanja

Ustrezno dopolni prazna mesta v besedilu!

Nemčija je _____ (cel datum) napadla Jugoslavijo. Na bojiščih je bilo ubitih _____ (število) ljudi. _____, _____, _____, _____ (države) okupirajo Jugoslavijo. Država se je sesula kot hišica iz kart- _____ (datum) je Jugoslavija kapitulirala.

3. Naloga krajših prostih odgovorov

Na podlagi spodnjih vprašanj napiši kratko esejsko nalogo.

- a) Kdaj je skupina jugoslovanskih častnikov izvedla državni udar?
- b) Koliko ljudi je pri tem umrlo?
- c) Koga je vrgla vojska s prestola in kdo ga je nasledil?
- d) Kakšna je bila posledica?

4. Avtentična naloga

Na zemljevidu označi države, ki so si prilastile Jugoslavijo po njeni kapitulaciji. Označi tudi današnje slovensko ozemlje!

5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

Pozanimaj se doma pri babici, dedku ali kakšnemu sosedu, kako je Slovenija doživela napad Nemčije na Jugoslavijo in kako so se odzvali prebivalci na današnjem slovenskem ozemlju.

REŠITVE NALOG:

1. a) Leta 1918.

b) Ne.

c) Albanija, Bolgarija, Avstrija, Madžarska, Italija, Grčija in Romunija.

d) Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

2. Nemčija je 6. 4. 1941 (cel datum) napadla Jugoslavijo. Na bojiščih je bilo ubitih 17.000 (število) ljudi. Nemčija, Italija, Bolgarija in Madžarska (države) okupirajo Jugoslavijo. Država se je sesula kot hišica iz kart-17. 4. 1941 (datum) je Jugoslavija kapitulirala.

3. 27. 3. 1941 je skupina jugoslovanskih častnikov izvedla državni udar. Pri tem je umrla ena oseba, in sicer policaj. Regenta Pavla je vrgla s prestola vojska in na prestol posadila mladoletnega kralja Petra II. Pakt s silami osi je bil preklican. Srbi se čutijo kot svoboden narod in pri tem jih podpre patriarh. Posledica je bila vstop v vojno.

4.

5. /

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Danaja Sinkovič

OPIS NALOGE:

- ogled filma
- izbor dveh odlomkov
- sestavljanje nalog
- razpravljanje o danih nalogah
- zapis opisa drugega odlomka
- zapis nalog za drugi odlomek (za srednjo šolo)
- izdelava PPT predstavitve

ČLAN ŠT. 2: Kal Mahnič

OPIS NALOGE:

- ogled filma
- izbor dveh odlomkov
- sestavljanje nalog
- razpravljanje o danih nalogah
- zapis podatkov o dokumentarnem filmu

ČLAN ŠT. 3: Tina Poljšak

OPIS NALOGE:

- ogled filma
- izbor dveh odlomkov
- sestavljanje nalog
- razpravljanje o danih nalogah
- izdelava prosojnice
- zapis zgodovinskega ozadja

ČLAN ŠT. 4: Maša Winkler

OPIS NALOGE:

- ogled filma
- izbor dveh odlomkov
- sestavljanje nalog
- razpravljanje o danih nalogah
- opis prvega odlomka
- zapis nalog za prvi odlomek (za osnovno šolo)

ČLAN ŠT. 5: Kaja Horvat

OPIS NALOGE:

- ogled filma
- izbor dveh odlomkov
- sestavljanje nalog
- razpravljanje o danih nalogah
- zapis poročila o skupinskem delu
- lektoriranje 1. skupinskega dela
- zapis abecednega seznama uporabljenih literature

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
27. 10.	Razdelitev nalog znotraj skupine
28. 10.	Ogled dokumentarnega filma. Izbor odlomkov.
3. 11.	Podajanje predlogov za naloge. Sestavljanje primernih nalog.
4. 11.	Tipkanje 1. skupinske naloge. Dokončana prosojnica in PPT-predstavitev.
10. 11.	Oddaja naloge in predstavitev.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Ervin Dolenc, Aleš Gabrič, Zgodovina 4, Učbenik za 4. letnik gimnazij (Ljubljana 2002)

Božo Repe, Sodobna zgodovina, Zgodovina za 4. letnik gimnazij (Ljubljana 1998)

DVD Tito, Dnevnik, 2006.

URL: http://www.narodne-pesmi.si/pesmi_besedila.php?id=234&offset=1 (november 2011)

URL: http://www.youtube.com/results?search_query=josip+broz+tito+pesme&aq=f (november 2011)

URL: <http://24ur.com/ekskluziv/zanimivosti/titonostalgija-zivi.html> (november 2011)

URL: http://sl.wikipedia.org/wiki/Josip_Broz_-_Tito (november 2011)

URL: <http://tito.firbec.com/> (november 2011)

URL: <http://www.finance.si/galerije/724/4/> (november 2011)

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Maja Radivoj
2. Samo Šmajgl
3. Rebeka Kadrič
4. Saša Grimšič
5. David Osmak

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: Napoleon. Skrivnostna smrt.

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

NAPOLEON. SKRIVNOSTNA SMRT. Discovery Channel, Dnevnik, 2005.

Trajanje: 60 minut

Sinhronizirano v slovenščino

Izvršni producenti: Jim Millo, Melissa Jo Peltier in Mark Hufnail

Producent in režiser: Noah Morowitz

3. ZGODOVINSKO OZADJE:

Po porazu Napoleona pri Waterlooju se je za evropske monarhe končalo 26 letno obdobje, ko so trepetali na svojih prestolih v strahu, da se njihova vladavina lahko kmalu konča. Obdobje od začetka francoske revolucije leta 1789 pa do padca Napoleona leta 1815 je burna epizoda v zgodovini, ki prinese konec staremu srednjeveškemu ekonomsko-političnemu sistemu in v politično življenje prinese demokracijo na krilih svobode, bratstva in enakosti. Ideje, ki so v glavah razsvetljenskih filozofov zorele v stoletjih pred revolucijo so se z njo uresničile v realnem, vsakdanjem življenju. Napredek, ki ga prinaša revolucija, na čelu katerega je bil ravno Napoleon, je teptal stare fevdalne odnose in vzpostavljajal novo buržoazno družbo v kateri glavne vloge niso več igrali stari aristokrati in plemstvo. Napoleon predstavlja zaključno fazo revolucije, ko se le ta utrdi v Franciji in na krilih vojske razširi po vsej Stari celini. Pomen revolucije in Napoleonove razširitve na Evropo se vidi leta 1848, ko revolucije zajamejo vso Evropo. Tako ni težko razumeti, zakaj je bil kljub svojemu izgnanstvu Napoleon pred smrtjo še vedno glavni sovražnik monarhov Evrope in zakaj so se ga hoteli tem hitreje znebiti.

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

Odlomek govori o Napoleonovem vzponu na oblast, o njegovih bitkah, izgnanstvih in pa tudi o njegovem osebnem življenju. V odlomku je poudarjeno, da ni prihajal iz plemiške družine, opisana pa je tudi njegova pogubna invazija v Rusijo in kasnejše izgnanstvo na Elbo. Govori tudi o njegovi presenetljivi vrnitvi v Francijo, ki je presenetila francosko aristokracijo (predvsem Burbone) in pa Napoleonov dokončni padeč, ko leta 1815 izgubi v bitki pri Waterlooju proti angleškemu poveljniku Wellingtonu. V odlomku lahko nekaj malega izvemo tudi o Napoleonovem odnosu z njegovo prvo ženo Jožefino in o njenem skupnem podeželskem dvorcu Malmaisonu.

Čas trajanja odlomka: 12.06-18.40

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Leta 1814 je protifrancoska koalicija Napoleona premagala. Na kateri sredozemski otok so ga oblasti izgnale?
2. Kako se imenuje bitka, v kateri je Napoleon dokončno poražen? Pravilen odgovor obkroži!
 - a) Bitka pri Borodinu
 - b) Bitka pri Waterlooju
 - c) Bitka na Sveti Heleni
3. Naslednja dejstva označi kot pravilna (P) oziroma napačna (N)!
 - a) Napoleon ni bil nikoli poročen.
 - b) Cesar Napoleon je bil tekom svojega življenja iz Francije izgnan dvakrat.
 - c) Napoleon kot vojaški poveljnik ni imel osebnega stika z vojaki.
 - d) Napoleona so izgnali na Korziko.
4. Imena v levem stolpcu ustrezno poveži z opisi v desnem stolpcu!

Jožefina	Angleški poveljnik, ki je premagal Napoleona
Burboni	Kraljeva družina, ki je v Franciji vladala po izgonu Napoleona
Wellington	Napoleonova žena
Malmaison	Napoleonov podeželski dvorec
5. Dogodke razvrsti v pravilen kronološki red (1-5)!
 - _____ Napoleonovo izgnanstvo na Elbi
 - _____ Bitka pri Waterlooju
 - _____ Napoleonovih sto dni
 - _____ Napoleonovo izgnanstvo na Sveti Heleni
 - _____ Napoleonova invazija v Rusijo

REŠITVE NALOG:

1. Na Elbo.
2. Odgovor b).
3. a) Napačna, b) Pravilna, c) Napačna, d) Napačna.
4. Malmaison: Napoleonov podeželski dvorec
Burboni: Kraljeva družina, ki je v Franciji vladala po izgonu Napoleona
Jožefina: Napoleonova žena
Wellington: Angleški poveljnik, ki je premagal Napoleona
5. 1. Napoleonova invazija na Rusijo
2. Napoleonovo izgnanstvo na Elbo
3. Napoleonovih 100 dni
4. Bitka pri Waterlooju
5. Napoleonovo izgnanstvo na Sveti Heleni

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Napoleon je svoj konec dočakal na odročnem, a strogo varovanem otoku Sv. Helena. Turobne dneve, prežete s spomini na izgubljeno slavo, mu je krajšalo prijateljstvo z razposajeno deklico Betsy Balcombe, kateri je Napoleon konec l.1817 podaril pramen svojih las, torej prav takrat, ko se je začela njegova huda in dolgotrajna bolezen. Ko je nenadoma umrl njegov najtesnejši zaupnik Cipriani, sicer odličnega zdravja, je sumničavi Napoleon okrivil guvernerja otoka Hudsona Lowea. Hkrati je bil prepričan, da ga je ta po naročilu Britancev počasi zastrupljal, pri čemer je spregledal spletkarja, ki mu je bil veliko bližje. Namreč koder las, ki ga je bil podaril Betsy, je končal v rokah Stena Forshufvuda. Ta je z napredkom analize prisotnosti arzenika izračunal, da so Napoleona samo med septembrom 1820 aprilom 1821 zastrupili kar štiridesetkrat. Po natančni preiskavi je bil prepričan, da je odkril morilca, ki je imel z Napoleonom tesni stik in hkrati gmotno korist od njegove smrti-grofa de Montholona, za katerega je Napoleon nekoč dejal, da mu je kakor sin.

Čas trajanja odlomka: 31.50-41.02

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. S katerim sredstvom so Napoleona zastrupljali?
2. Dopolni!

Napoleon je prvič hudo zbolel konec leta _____, istega leta, ko je svoji prijateljici Betsy Balcome podaril _____. Ta je pozneje končal v rokah švedskega zobozdravnika _____, ki je ugotovil, da so Napoleona v

šestih mesecih zastupili kar njegovi _____. Kot glavnega osumljenca je izpostavil _____.

3. Napoleon je bil med svojim bivanjem na Sveti Heleni prepričan, da ga nekdo zastuplja. Koga je sumil in zakaj?
4. Razdelite se v skupine po 5 dijakov in se vživite v naslednje osebe: Napoleon, grof de Montholon, grofica de Montholon, Napoleonov zdravnik dr. Antommarchi in Hudson Lowe. Ustvarite kratko igro (2 minuti), v kateri boste ponazorili odnose med njimi. Upoštevajte dejstva, ki ste jih izvedeli v odlomku!
5. Za domačo nalogo: v virih in literaturi poiščite in raziščite podobne primere iz aktualnih dogodkov sodobne zgodovine, ko so zmagovalci voditelja premagane države odstranili in utemeljite, ali se vam zdi takšno ravnanje pravilno! Naloga naj bo v obliki kratkega eseja!

REŠITVE NALOG:

1. Z arzenikom.
2. 1817, šop las, Sten Forshufvud, služabniki/sodelavci/prijatelji, grof de Montholon.
3. Sumil je, da ga je Hudson Lowe, guverner otoka, zastupljaj po naročilu Angležev. Razlog za njegovo sumničavost je bilo dejstvo, da so Angleži otok strogo nadzorovali, saj je v njihovih očeh Napoleon še vedno predstavljal grožnjo. Zaznamovala jih je tudi izkušnja njegovega prvega izgnanstva in pobega z Elbe, ko se je ob podpori vojske ponovno vrnil na oblast.
4. Naloga je namenjena delu v skupini in ima tako vzgojni namen (empatija, sodelovanje s sovrstniki, spoštovanje do soljudi in pripravljenost sodelovati v skupini), kot tudi izobraževalni namen (ponovitev dejstev, ki so jih izvedeli v odlomku/filmu).
5. Učenec poišče in razloži podobne primere iz sodobne zgodovine, kot npr. arabske revolucije (Libija, Tunizija), nürnberški proces,...

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Maja Radivoj

OPIS NALOGE:

- predlog za izbor odlomkov
- sestavljanje nalog
- napiše opis drugega odlomka (srednja šola)
- izdelava prosojnico

ČLAN ŠT. 2: Samo Šmajgl

OPIS NALOGE:

- priskrbi prenosni računalnik
- organizira e-mail skupino
- predlog za izbor odlomkov
- sestavljanje nalog
- napiše zgodovinsko ozadje dokumentarnega filma
- zbere in uredi vso gradivo

ČLAN ŠT. 3: Rebeka Kadrič

OPIS NALOGE:

- zbere vire in literaturo
- predlog za izbor odlomkov
- sestavljanje nalog
- naredi powerpoint predstavitev in zbere slikovno gradivo

ČLAN ŠT. 4: Saša Grimšič

OPIS NALOGE:

- priskrbi dodaten DVD
- predlog za izbor odlomkov
- sestavljanje nalog
- opiše prvi odlomek (osnovna šola)

ČLAN ŠT. 5: David Osmak

OPIS NALOGE:

- predlog za izbor odlomkov
- sestavljanje nalog
- izpolni formular

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20.10. 2011	Uvodno srečanje in spoznavanje članov skupine. Ustvarjena e-mail skupina za boljšo komunikacijo. Določitev smernic poteka dela.
2.11.2011	Ogled dokumentarnega filma, izbira odlomkov in določitev nalog.
7.11.2011	Izbira nalog za osnovno in srednjo šolo, izpolnitev obrazca. Narejena predstavitev za powerpoint.
9.11.2011	Pregled obrazca in zadnji popravki, izdelava prosojnice in dogovor o predstavitvi.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Človek in čas: Absolutizem. Napoleonova doba., Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.

Floyd E., Hindley G.: Kdo je ustvarjal zgodovino, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 1988.

DVD Napoleon. Skrivnostna smrt. Discovery Channel, Dnevnik, 2005.

The Times: Ilustrirana zgodovina sveta, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1997.

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. MOJCA ČERMELJ
2. ANITA IVANUŠA
3. DAVOR KROFLIN
4. JERNEJ MAROLT
5. NIKOLINA RADMAN
6. GREGOR SRAKA

1. DOKUMENTARNI FILM

1. **NASLOV:** Mao Cetung

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Avtorji: Rino Salina, Natalia Tatulli, Emanuele Lavizzari

Naslov izvirnika: Mao Tse-Tung, ogni lunga marcia comincia con un piccolo passo

Zbirka: Velika in usodna imena 20. stoletja – Mao Cetung

Založba: Dnevnik

Dolžnina: 55 min

Leto izdelave: 2006

Jezik: italijanski

Podnapisi: slovenski

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

Dokumentarni film prikazuje razmere na Kitajskem pred drugo svetovno vojno. Komunistična partija je bila ustanovljena leta 1921, Mao Cetung pa je bil eden izmed njenih ustanoviteljev. Bila je v tesni povezavi s Komunistično partijo ZSSR, ki jo je potem potisnila v zaveznitvo s Kuomintangom. Zaveznitvo je bilo pretrgano leta 1927, ko je Kuomintang prevzel oblast v državi. Komunisti so svoje uničenje rešili s t.i. Dolgim pohodom (1934/35), Mao Cetung pa si je tako utrdil vodstveni položaj v

partiji. Njen vpliv je zelo rasel, v letih 1937-45 pa je bila zaradi vdora Japoncev spet prisiljena v koalicijo s Kuomintangom. Po uspehu pa je sledila krvava državljanska vojna. Čang kajšek, voditelj Kuomintanga (vodenje je prevzel po smrti Sun Jat Sena), se je zavedal podpore ZDA, obenem pa nesodelovanja

komunistov s SZ. Začetni uspehi nacionalistov (Kuomintanga) so bili končani z gverilsko taktiko komunistov in njihovo agrarno revolucijo, ki je odpravila večstoletno izkoriščanje kmetov. Februarja 1949 so komunisti zasedli Peking, 1. oktobra 1949 pa je bila razglašena Ljudska republika Kitajska, predsednik katere je postal Mao Cetung. Čang kajšek je zbežal na Tajvan, kjer oblikoval nacionalistično vlado, ki so jo ZDA priznale kot pravo predstavnico kitajske države.

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

V obravnavanem odlomku je najprej predstavljena družina Mao Cetunga, ter odnosi v njej. Skupaj z mamo in bratom je Mao predstavljal predvsem opozicijo očetu. Omenjen je tudi Sun Jat Sen, prozahodno usmerjen politik, ki ustanovil Kuomintang, združenje za preporod Kitajske. V nadaljevanju je govora o Maovem izobraževanju, kateremu je sledilo odločilno dejanje in sicer udeležba v demokratični revoluciji. Sledil je Maov izstop iz vojske, ter ponovno izobraževanje, kjer se je preko učitelja seznanil z deli pomembnih filozofov (Rousseau, Kant). Učiteljeva hčerka je postala Maova žena.

Čas trajanja odlomka: 10:25-15:45

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

a) Kdaj se je rodil Mao Cetung? _____.

b) Iz kakšne družine prihaja Mao? _____.

c) Kdo je ustanovitelj demokratične Kitajske? _____.

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Kdaj se je rodil Mao Cetung?

- a) 1793 b) 1893 c) 1914

Kaj je hotel postati Mao Cetung?

- a) učitelj b) zdravnik c) pisatelj

Iz kakšne družine prihaja Mao Cetung?

- a) meščanske b) revne c) premožne

3. Naloga alternativne izbire

Mao Cetung je kitajskega rodu. (drži/ne drži)

Pri 16 letih prvič zapusti domačo vas. (da/ne)

V znak upora si odreže kito. (pravilno/nepravilno)

5. Naloga povezovanja

Ustrezno poveži trditve na levi in desni strani.

Mao Cetung

Sun Jat Sen

Februar 1912

demokratična Kitajska

odstop cesarja

kitajski voditelj

6. Naloga urejanja

Napiši številke od 1 do 5. Številka 1 pomeni, da se dogodek naprej zgodil.

___ Sun Jat Sen ustanovi narodno stranko

___ Maov oče priskrbi dogovorjeno poroko

___ Mao se priključi demokratični revoluciji

___ Februarja 1912 odstopi cesar

___ V znak odpora si Mao odreže kito

REŠITVE NALOG:

1. a) 26. 12. 1893
 b) Bogate, kmečke
 c) Sum Jat Sen

2. a, c, a

3. Ne drži; Da; Pravilno.

4. Mao Cetung — demokratična Kitajska
Sun Jat Sen — odstop cesarja
Februar 1912 — kitajski voditelj

5. 1__ Maov oče priskrbi dogovorjeno poroko
2__ V znak odpora si Mao odreže kito
3__ Mao se priključi demokratični revoluciji
4__ Februarja 1912 odstopi cesar
5__ Sun Jat Sen ustanovi narodno stranko

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Najprej so opisane Maove revolucionarne dejavnosti. Komunistična partija je vse bolj pridobivala na moči, kar je motilo Čangkajša, ki je po smrti Sun Jat Sene prevzel vodenje Kuomintanga. V času represije Mao najde zatočišče v domači pokrajini, Hunanu. Po mnogih letih gverilskih bojevanj Mao ukaže t.i. Dolgi pohod, s katerim je s svojimi vojaki prehodil 12.000 kilometrov in prispel na cilj, v pokrajino Šensi. Čez nekaj časa je že bil izvoljen za predsednika Komunistične partije, svoj štab pa je prenesel v Yenana na sever države, kjer je postavil prvi model socialističen družbe.

Čas trajanja odlomka: 15:45-22:30

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. Naloga kratkih odgovorov:

- a) Kdo se je prvi začel upirati vladi? _____.
b) Kdo začne z nasiljem leta 1927? _____.
c) Kako dolgo je trajal Dolgi pohod? _____.

2. Naloga dopolnjevanja:

Oblast je stavke proglasila za ilegalne in ukazala aretacijo _____.
Zahodne sile so podpirale _____. Mao Cetung na dolgem pohodu zbolil za _____.

3. Naloga krajših prostih odgovorov:

Kako je dolgi pohod vplival na Mao Cetungovo nadaljnjo politično pot?

4. Avtentična naloga

Nariši časovni trak Mao Cetungovega življenja in na njem označi pomembnejše dogodke.

5. Raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

V kateri prostor in čas je postavljeno dogajanje iz odlomka?

REŠITVE NALOG:

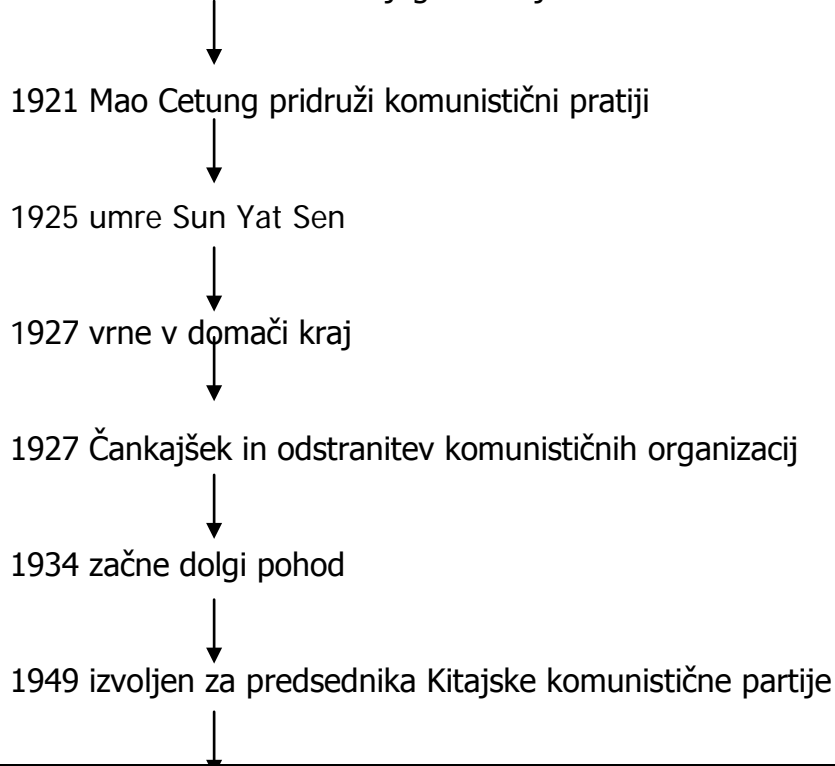
1. a) Delavci in rudarji.
d) Študentje in izobraženci.
e) Eno leto.

2. Oblast je stavke proglasila za ilegalne in ukazala aretacijo Mao Cetunga. Zahodne sile so podpirale Čangkajška. Mao Cetung na dolgem pohodu zbolil za malarijo.

3. Po pohodu je Mao Cetung bil izvoljen za predsednika Kitajske komunistične partije.

4. Časovni trak Mao Cetungovega življenja:

Začetek traku se začne z njegovim rojstvom 1893

Trak se konča z njegovo smrtjo 1976

5. V odlomki je prikazan rodni kraj Mao Cetunga – Hunan, Dolgi pohod v gorah na jugu Kitajske do severa vse do Šensa, Peking. Dogajanje je postavljeno na začetek 20. Stoletja.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: MOJCA ČERMELJ

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oz. vprašanj na 2. odlomek za osnovno šolo, sodelovanje pri predstavitvi nalog za osnovno šolo.

ČLAN ŠT. 2: ANITA IVANUŠA

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, sestavljanje nalog oz. vprašanj na 1. odlomek za srednjo šolo.

ČLAN ŠT. 3: DAVOR KROFLIN

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, naredi powerpoint predstavitev, sodelovanje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 4: JERNEJ MAROLT

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, izdelava prosojnice, sodelovanje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 5: NIKOLINA RADMAN

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, urejanje poročila o skupinskem delu, sodelovanje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 6: GREGOR SRAKA

OPIS NALOGE: Ogled dokumentarnega filma, predlogi za izbor odlomka, opis zgodovinskega ozadja, sodelovanje pri predstavitvi.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.11.2011	Razdelitev nalog in ogled filma.
4.11.2011	Diskusija.
8.11.2011	Sestava obrasca.
10.11.2011	Dogovor o poročanju.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Literatura:

1. Človek in čas - 20. stoletje, več avtorjev, vodja projekta Elisabetta Bovo, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
2. Repe, B. (2007). Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana; Modrijan
3. Trškan, D. (2002). Didaktika zgodovine. Učiteljeva priprava na pouk zgodovine. Ljubljana: Filozofska fakulteta, oddelek za zgodovino.

Viri:

DVD: Mao Cetung, Dnevnik 2006.

Mao Cetung. Pridobljeno 9. 11. 2011 s spletne strani:

<http://top-10-list.org/2009/07/15/top10-people-changed-history/mao-zedong/>

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Cehner Martina
2. Hren Blaž
3. Kovačič Rebeka
4. Marinič Marko
5. Prinčič Mateja
6. Vrbanac Darinka

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: Fidel Castro – Življenje revolucionarja.

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU: Dokumentarni film Fidel Castro: življenje revolucionarja (*Fidel Castro: vita di un rivoluzionario*) je leta 2006 posnel italijanski režiser *Ferruccio Valerio*. Dokumentarec je izšel pri založbi Dnevnik v zbirki Velika in usodna imena 20. stoletja, disk 3. Traja 52 minut.

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

Po 2. svetovni vojni je bilo potrebno ponovno zgraditi svet ter svetovno gospodarstvo in politične sisteme. Vzpenjajoči velesili v tem času sta bili Združene države Amerike ter Sovjetska zveza. Konfliktno območje se je iz Evrope leta 1950 preselilo na Korejski polotok, kjer je ZDA pomagala Južni Koreji, ko so severnokorejske enote prekoračile 38. vzporednik ter napadle Južno Korejo.⁷

V 50. letih 20. stoletja se je »vojna« med vzhodom in zahodom premaknila tudi v vesolje. Jeseni 1957 je svet presenetil Sputnik, prvi zemeljski umetni satelit, ki so ga izstrelili v Sovjetski zvezi. Oboroževalna tekma z jedrskim orožjem je bila v polnem razmahu.⁸

Leta 1959 je zrušena Batistina diktatura na Kubi in na oblast pride Fidel Castro, ki se nasloni na Sovjetsko zvezo. ZDA dobijo na svoje »dvorišče« sovražnika z jedrskim orožjem. 1962 pride do kubanske jedrske krize, ki jo pričneta reševati oba akterja pričetka te krize Hruščov in Kennedy.⁹

Leta 1961 prvi človek v vesolju – Jurij Gagarin, 1969 pa navidezno premoč v osvajanju vesolja prevzamejo ZDA z odpravo Apollo XI in prvim pristankom na Luni.¹⁰

⁷ POVZETO PO: Branimir Nešovič, Janko Prunk, 20. stoletje, Učbenik za 8. razred osnovne šole (Ljubljana 1993), str. 182

⁸ PRAV TAM, str. 186

⁹ PRAV TAM, str. 191

¹⁰ PRAV TAM, str.187

Razmere se zapletajo tudi v Evropi, od ustaje na Poljskem in Madžarskem, do postavitve Berlinskega zidu leta 1961 in delitvijo Nemčije na ZRN in NDR. Konec 70. let 20. stoletja je zaznamovala predvsem revolucija v Iranu in Sovjetski napad na Afganistan in konec vojne v Vietnamu.¹¹

Osemdeseta leta so prinesla velike spremembe na mednarodnem prizorišču. 1985 je bil na čelo centralnega komiteja komunistične partije Sovjetske zveze izvoljen Mihailo Gorbačov, ki je pričel z reformami. Uvedel je mnoge reforme, s katerimi je želel prevetrirati tako Sovjetsko zvezo, kot države, ki so simpatizirale z njo. Na udaru je bila tudi Kuba, saj se je trg na katerega so največ izvažali počasi krčili. Domine pa so se pričele podirati z padcem berlinskega zidu 1989. Vzhodni blok s komunističnim sistemom je počasi razpadal. 1990 sta se združili obe Nemčiji v enotno Nemčijo, Češkoslovaška je razpadla na Češko in Slovaško, od Jugoslavije so se odcepile republike, kaj je pripeljalo do nove vojne na Balkanu.

Ob vsem dogajanju na svetovnem parketu pa je Kuža ostala zvesta svojemu voditelju Fidelu Castru tudi na prehodu v 21. stoletje. Čeprav jo ZDA še vedno blokirajo pri izvozu in uvozu na določenih področjih je Castrova moč navidezno še vedno premočna.¹²

1. IZBRANI ODLOMEK:

Odlomek se začne z omembo Kube pod Špansko vladavino, ki je trajala do leta 1898. ZDA pomagajo pri osamosvojitvi Kube in si pridobijo velik vpliv. Nastavijo Batisto, ki ščiti ameriške gospodarske interese. Nato odlomek osredotoči na prvo obdobje Castrovega življenja, do revolucije. Izpostavi Castrov pravni boj proti Batistovi diktaturi, ki je neuspešen zato se odloči za radikalnejšo pot – revolucija.

Čas trajanja odlomka: 0 – 6 minut.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

Na kratko odgovori.

Kaj je bila glavna gospodarska panoga španskih kolonialistov na Kubi? _____

Kdo in kdaj je končal špansko vladavino na Kubi? _____

2. naloga z izbirnimi odgovori

Izberi pravilni odgovor.

Kaj je študiral Fidel Castro?

a) medicino

¹¹ PRAV TAM, str. 195

¹² PRAV TAM, str. 218-219

b) pravo

c) ni študiral

d) ekonomijo

3. naloga alternativne izbire

Obkroži da, če je trditev pravilna ali ne, če je napačna.

Fidel Castro se je rodil v bogati družini. DA NE

Predsednik Batista je bil diktator. DA NE

Leta 1927 se je Fidel Castro aktivno vključil v politiko. DA NE

4. naloga povezovanja

Pravilno poveži.

<i>Državni udar in nespoštovanje človekovih pravic</i>	ZDA
<i>Vlaganje v igralniški turizem</i>	Raul Castro
<i>Napad na vojašnico Moncada</i>	Batista
<i>Fidelov brat</i>	26. 7. 1953
<i>Glavni izvozni izdelek Kube pred revolucijo</i>	sladkorni trst

5. naloga urejanja

Kronološko uredi dogodke.

<i>Rojstvo Fidela Castra</i>	1898
<i>Kuba je Španska kolonija</i>	1927
<i>Kubanska revolucija</i>	1952
<i>Batistov državni udar</i>	1953

REŠITVE NALOG:

1. Na kratko odgovori.

Kaj je bila glavna gospodarska panoga španskih kolonialistov na Kubi? Sladkorni trs

Kdo in kdaj je končal špansko vladavino na Kubi? ZDA, konec 19. stoletja

2. Izberi pravilni odgovor.

Kaj je študiral Fidel Castro?

a) medicino

b) pravo

c) ni študiral

d) ekonomijo

3. Obkroži da, če je trditev pravilna ali ne, če je napačna.

Fidel Castro se je rodil v bogati družini. DA NE

Predsednik Batista je bil diktator. DA NE

Leta 1927 se je Fidel Castro aktivno vključil v politiko. DA NE

4. Pravilno poveži .

<i>Državni udar in nespoštovanje človekovih pravic</i>	<i>ZDA</i>
<i>Vlaganje v igralniški turizem</i>	<i>Raul Castro</i>
<i>Napad na vojašnico Moncada</i>	<i>Batista</i>
<i>Fidelov brat</i>	<i>26.7.1953</i>
<i>Glavni izvozni izdelek Kube pred revolucijo</i>	<i>sladkorni trst</i>

5. Kronološko uredi dogodke.

<i>Rojstvo Fidela Castra</i>	<i>1898</i>
<i>Kuba je Španska kolonija</i>	<i>1927</i>
<i>Kubanska revolucija</i>	<i>1952</i>
<i>Batistov državni udar</i>	<i>1953</i>

2. IZBRANI ODLOMEK:

Odlomek se začne s perestrojko in padcem Berlinskega zidu, procesoma, ki sta vplivala na nadaljnje gospodarsko- politično stanje Kube od konca 80. let 20. stoletja naprej. Obravnava socialne posledice in razmere na Kubi v 90. letih. Zaključi pa se z avtorjevim izborom citatov o Fidelu Castru, ki so jih izrekle različne znane osebnosti.

Čas trajanja odlomka: 34:49- 41:28.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. naloga kratkih odgovorov

Katera dva procesa sta vplivala na poslabšanje gospodarskih razmer Kube?
Katerega leta sta se zgodila?

2. naloga dopolnjevanja

Sovjetska zveza je Kubancem pošiljala _____ odstotkov zalog hrane. Papež Janez Pavel II. je ob svojem obisku leta 1998 dejal, da kubanske težave izvirajo iz sistema, ki ljudem onemogoča _____ in _____ .

3. naloga krajših prostih odgovorov

S katerimi problemi se je soočala Kuba v 90. letih 20. stoletja? Kako so ti problemi vplivali na odnos Kubancev do idej komunizma?

4. avtentična naloga

Debata.

- Katero družbeno ureditev na Kubi bi vi kot Kubanci izbrali? Demokratizacijo ali socializem? Zakaj?
- Kako bi razmere na Kubi povezali z razmerami v takratni Jugoslaviji in kasneje Sloveniji?

5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD

- Kdo je avtor dokumentarnega filma?
- Ali poznate še kakšen dokumentarni film istoimenskega avtorja?
- Kdo je bila njegova ciljna publika?
- Po kakšnem ključu je režiser izbral avtorje citatov o Castru, ob koncu posnetka?

REŠITVE NALOG:

1. Perestrojka (1986) in padec Berlinskega zidu (1989).
2. Sovjetska zveza je Kubancem pošiljala **40** odstotkov zaloga hrane. Papež Janez Pavel II. je ob svojem obisku leta 1998 dejal, da kubanske težave izvirajo iz sistema, ki ljudem onemogoča **svobodo** in **dostojanstvo**.
3. Morali so zategniti pasove. Omejena je bila poraba hrane, goriva in elektrike. Pojavila se je potreba po večji samooskrbi s hrano. ZDA so še naprej izvajale embargo in odklanjale kakršnekoli investicije na Kubi. Težave so bile s povečanim kriminalom, prostitucijo, drogami, samomori, zmanjšal se je higienski standard, racionalizirali so hrano. Povprečna plača pa je znašala le 9 dolarjev na mesec.

Vrednote revolucije so tonile v pozabo. Povečevale so se želje in zahteve po demokratizaciji družbe.

4.
 - Dijaki se postavijo v »kožo« Kubancev ter se s konkretnimi razlogi opredelijo za en sistem. Na podlagi tega se razvije debata s pro ali kontra rešitvami. (Primer: Dijak izbere:« demokratizacijo, kjer ima posameznik možnost za uspeh«. A zagovorniki socializma nasprotujejo z mislijo, da se bi pri tem večale socialne razlike med ljudmi in pojavila bi se večja slojevitost družbenih slojev.)
 - Dijaki iščejo podobnosti in pa tudi razlike s takratno Jugoslavijo. Primerjajo Tita z Fidelom, primerjajo oskrbo s hrano in dobrinami ter socialen status ljudi.
5. Avtor dokumentarnega filma je italijanski režiser Ferruccio Valerio.
 - *Comandante Che Guevara: Hasta la victoria siempre;*
Le grandi catastrofi (slov. Velike katastrofe).
 - Njegova ciljna publika je zelo različna. Zajema osnovnošolce, srednješolce, učitelje, študente in vse ostale posameznike, ki jih zanima zgodovina Kube oziroma biografija Fidela Castra, predstavljena na poljudnoznanstven način.
 - Režiser je izbral avtorje s citati, ki glorificirajo, povečujejo Castrovo osebnost in edinstvenost. Med njimi ni citatov, ki bi bili nastrojeni proti El Comandanteju, so le citati, ki izražajo njegov kult osebnosti.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Cehner Martina

OPIS NALOGE: Z Rebeko in Matejo smo skupinsko delale naš del naloge. Ogledale smo si film za srednjo šolo, skupaj sestavile naloge na ta odlomek in nanje odgovorile. Pri končni predstavitvi sodelovala s predstavitvijo 4. vprašanja.

ČLAN ŠT. 2: Hren Blaž

OPIS NALOGE: Skupaj z Darinko Vrbanac sestavi naloge, ki se navezujejo na prvi odlomek filma, primerne za osnovno šolo. Pri predstavitvi povzel vsebino filma in predstavil izbrani odlomek.

ČLAN ŠT. 3: Kovačič Rebeka

OPIS NALOGE: skupaj z Martino in Matejo sestavi naloge za srednješolski učni list. Na predstavitvi povzela 3. vprašanje ter predstavila način dela v skupini. Poskrbela tudi za končni pregled obrazca in ga po elektronski pošti poslala mentorici.

ČLAN ŠT. 4: Marinič Marko

OPIS NALOGE: Priskrbel si zgoraj omenjeni DVD ter si ga ogledal. Prebral določeno strokovno literaturo ter povzel zgodovinsko ozadje po učbeniku za 8. razred osnovne šole. V Wordu sestavil sestavek zgodovinskega ozadja ter ga vnesel v obrazec in ga uredil in oblikoval.

ČLAN ŠT. 5: Prinčič Mateja

OPIS NALOGE: Priskrbel računalnik in inštalirala program Media Player Classic za ogled DVD-ja, sestavljala naloge in rešitve nalog na 2. odlomek, primeren za srednjo šolo, vnašala podatke v Wordov obrazec in ga sourejala in sooblikovala. Pri mentorici se oskrbela s prosjnico in poskrbela za njen končni zgled. Na predstavitvi zadolžena za predstavitev 5. vprašanja.

ČLAN ŠT. 6: Vrbanac Darinka

OPIS NALOGE: Skupaj z Blažem sva sestavila naloge in rešitve nalog za 1. odlomek, primeren za osnovno šolo, ki sem jih potem tudi vnesla v obrazec. Predstavila prvi dve vprašanji.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
21. 10. 2011	Ogled dokumentarnega filma, napisali osnovne podatke o filmu, opisali oba izbrana odlomka, sestavili naloge in rešitve za osnovno in srednjo šolo na izbrana odlomka.
24. 10. 2011	Urejanje Wordovega obrazca za Skupinsko nalogo in vnos podatkov.
9. 11. 2011	Ponovno srečanje skupine, na katerem smo dorekli še zadnje podrobnosti in določili vloge članov na zaključni predstavitvi.

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

1. Branimir Nešović, Janko Prunk, 20. stoletje, Učbenik za 8. razred osnovne šole (Ljubljana 1993)
2. Danijela Trškan (2008). Didaktika zgodovine. Prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Filozofska fakulteta: Oddelek za zgodovino;
3. **DVD:** Fidel Castro: življenje revolucionarja (2006). Ferruccio Valerio. Kranj: Mediafilm, Ljubljana: Dnevnik;
4. IMDb. The Internet Movie Database.
URL:<http://www.imdb.com/name/nm2165284/> (citirano, 21. 10. 2011);
5. Internet Archive. URL: http://www.archive.org/details/Pfilosofia-che_guevara658 (citirano, 21. 10, 2011).

PRVA SKUPINSKA NALOGA: UPORABA DOKUMENTARNIH FILMOV PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

Brez obrazca

1. Urban Grmek Masič
2. Kristijan Kiseljak
3. Veronika Poljak
4. Tina Rožič
5. Lenka Soklič

1. DOKUMENTARNI FILM

1. NASLOV: STALIN: jekleni človek

2. OSNOVNI PODATKI O DOKUMENTARNEM FILMU:

Dokumentarni film je delo Valerija Ferrucija. Celoten naslov je Stalin: jekleni človek (v izvirniku Stalin: I'uomo d'acciaio). Izšel je pri Založbi Dnevnik v zbirki Velika in usodna imena 20. stoletja, in sicer leta 2006. Film, ki je dolg 61 minut, je tematsko razdeljen na 10 sklopov.

Prikazano je življenje in politična kariera Josipa Visarionoviča Džugašvilija, ki je kot član Leninovih komunističnih boljševikov dobil vzdevek Stalin.

3. ZGODOVINSKO OZADJE (vsaj 100 besed):

V carski Rusiji je leta 1905 zaradi poraza Rusije v vojni z Japonsko prišlo do velike družbene revolucije, za katero so bile značilne množične stavke, upori v carski vojski in upori neruskih narodov. Vrhunec je dosegla s stavko in s pouličnimi boji v Moskvi, ki so jih pripravili boljševiki. Carju Nikolaju II. je uspelo pridobiti na svojo stran liberalno buržoazijo in z njihovo pomočjo zlomiti delavske in kmečke upornike.

V prvi svetovni vojni slabo opremljena ruska vojska proti nemški vojski ni bila sposobna večjih uspehov. Zaradi tega se je liberalna buržoazija vendarle obrnila proti carju in 23. 2. 1917 je v Petrogradu izbruhnila februarjska revolucija. Car je moral odstopiti, oblast pa je prevzela začasna sovjetska vlada. Spomladi 1917 se je iz izgnanstva iz Švice vrnil Lenin in začel priprave na oboroženo socialistično revolucijo, ki se je začela v Petrogradu 25. 10. 1917, razširila pa se je po celotni Sovjetski zvezi.

Po Leninovi smrti je v boju za oblast zmagal Stalin. V dvajsetih letih 20. stoletja se je lotil reorganizacije sovjetskega gospodarstva (popolnoma je odpravil zasebni sektor, izvedel je prisilno kolektivizacijo kmetijstva, začel je izvajati petletne plane razvoja narodnega gospodarstva s težiščem na razvoju težke in vojaške industrije). Z nasprotniki revolucije je obračunal v 30' v velikih čistkah, v katerih je bilo na prisilno delo v gulagih obsojenih štirideset milijonov, likvidiranih pa od osem do petnajst milijonov državljanov. Nova ustava, sprejeta leta 1936, je uveljavila vodilno vlogo komunistične partije na vseh področjih družbenega življenja.

Nemčija in Sovjetska zveza sta 1939 podpisala tajni sporazum o nenapadanju in se dogovorila o delitvi interesnih sfer v vzhodni Evropi: ob nemškem napadu na

Poljsko si je Sovjetska zveza priključila velik del vzhodne Evrope. Ker Hitlerja sporazum s Stalinom ni več zanimal, je 22. 6. 1941 napadel Sovjetsko zvezo. Sprva so bile izgube Rdeče armade ogromne, prodiranje nemške vojske pa ji je uspelo ustaviti šele septembra 1941 pred Leningradom in decembra 1941 pred Moskvo. Usodni preobrat je pomenila sovjetska zmaga v bitki za Stalingrad (od julija 1942 do februarja 1943). Rdeča armada je nato do konca 1944. leta osvobodila vsa ozemlja predvojne Sovjetske zveze in 1. 5. 1945 zasedla Berlin.

Porazu Nemčije je sledil bombni napad na Japonsko – avgusta 1945 sta mesti Hirošima in Nagasaki postali žrtvi napada atomske bombe. V času druge svetovne vojne so Združene države Amerike s svojim jedrskim programom tako postale vodilna vojaška sila na svetu. Sovjetska zveza je za izenačitev razvila svoj jedrski program in s svojo atomsko bombo postala največji konkurent Združenih držav. Stalinov kult osebnosti je po vojni dosegel svoj višek. Naraščala je napetost med vzhodom in zahodom: ustvarila se je *železna zavesa*, ki je komunistični vzhod varovala pred zahodnim kapitalizmom. V zraku je visela nova vojna, ki je dobila ime *hladna vojna*.

Vir za izbrane informacije.

1. IZBRANI ODLOMEK: opis

Odlomek ima naslov *Stalin in vojna*, in sicer govori o poteku dogodkov v drugi svetovni vojni, ki zadevajo Stalina: najprej je naveden Münchenski sporazum in vzroki zanj, nato je opisan Hitlerjev napad na Poljsko ter vključenost Rdeče armade. Navedene so poteze Stalina po premiku nemške vojske na vzhod (obleganje Leningrada, Stalingrada). Odlomek se konča z opisom mirovnih pogajanj med Stalinom in zahodnimi zaveznici (Velika Britanija, Združene države Amerike).

Čas trajanja odlomka: 14 minut (od 36. do 50. minute)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 1. ODLOMEK, PRIMEREN ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori
2. naloga z izbirnimi odgovori/dopolnjevanja
3. naloga interpretiranja (slikovni vir)/s kratkimi odgovori
4. naloga alternativne izbire
5. naloga povezovanja

Naloge in REŠITVE NALOG:

1. Razloži pojme.

Blietzkrieg _____ *hitler/sunkovit napad/vojna*
Caricin _____ *Stalingrad*
Rdeča armada _____ *vojska Sovjetske zveze/Rusije*
dezerter _____ *vojak, ki je pobegnil iz bojišča*
kult osebnosti _____ *častčenje/slavljenje voditelja države*
ukaz 227 _____ *ukaz za boj do zadnjega diha*

2. V besedilo vstavi primerno besedo.

Avgusta 1939 sta Hitler in Stalin podpisala sporazum o nenapadanju. Nemške čete so vkorakale na Poljsko, dokončno pa jo je osvojila Stalinova Rdeča armada. Ne glede na sklenjen sporazum, je Nemčija junija 1941 napadla Rusijo. Čete so prišle 30 km blizu Moskve, vendar jih je presenetila huda zima, ki pa je zelo pomagala ruskim vojakom.

Češka, junij 1941, Hitler, huda zima, Poljska, april 1940, Rdeča armada

3. Odgovori na vprašanja.

- a. Kaj prikazuje spodnja slika?

Jaltska konferenca/konferenca na Jalti/srečanje »velikih treh« ...

- b. Kdaj je srečanje potekalo?

Februarja 1945

- c. Predstavniki katerih držav so se udeležili srečanja? Naštej jih.

VB: W. Churchill, ZDA: F. D. Roosevelt, SZ: J. Stalin

- d. Navedi en dogovor, ki so ga voditelji na tem srečanju sklenili.

Stalin pristane na ustanovitev Združenih narodov – če članstvo dobijo Sovjetska zveza Belorusija in Ukrajina/ poljska meja se premakne proti zahodu/ Stalin objubi svobodne volitve in demokratično ureditev.

Vir: Wikipedia.
(http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plik:Yalta_summit_1945_with_Churchill,_Roosevelt,_Stalin.jpg&filetimestamp=20080821221310), 4.11.2011

4. Obkroži črko pred pravilnimi trditvami.

- a. Po letu 1943 začne Rdeča armada izgubljati med vojno pridobljena ozemlja.
- b. 2. maja 1945 pade glavno mesto nacistične Nemčije, Berlin. (Pr.)
- c. Atomski bombi sta odvrženi na mesti Nagasaki in Hirošima. (Pr.)
- d. Potsdamska konferenca je prva, kjer se srečajo »veliki trije«.
- e. V vojni je življenje izgubilo približno 27 milijonov ruskega prebivalstva. (Pr.)

5. Besedo na levi poveži z ustrežno besedo na desni.

Wehrmacht	Hitlerjev prvi poraz
oblikovanje ideje o ustanovitvi Združenih Narodov	nemška vojska
nova himna	glavna vera v Rusiji
Stalingrad	Teheran, 1943
pravoslavna Cerkev	opevanje ruske nepremagljivosti

2. IZBRANI ODLOMEK: opis

Odlomek govori o obdobju, ko se je iztekal prvi petletni plan (1928). Stalin se je po industrijski prenovi obrnil na agrarno gospodarstvo. Uvedel je več ukrepov na škodo bogatih kmetov, izpeljal kolektivizacijo kmetijstva, podpiral propagando, ki je kulake imenovala sovražnike ljudstva. V odlomku je prikazan tudi višek proslav kulta osebnosti, naveden je začetek čistk in ustanovitev gulagov.

Čas trajanja odlomka: 10 minut (od 21. do 32. minute)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA NA 2. ODLOMEK, PRIMEREN ZA SREDNJO ŠOLO

1. naloga kratkih odgovorov
2. naloga dopolnjevanja
3. avtentična naloga
4. naloga krajših prostih odgovorov
5. raziskovalno vprašanje na dokumentarni film oz. DVD (diskusija)

Naloge in REŠITVE NALOG:

1. Na kratko odgovori na vprašanja.

- 1) Kaj je sovjetska zveza naredila za napredek industrije?

Kupila je licence in stroje, vabili so zahodne strokovnjake.

- 2) Kolikšna je bila gospodarska rast v prvi petletki?

Dvajset odstotna/ 20%

- 3) S čim so slavili Stalinov kult osebnosti?

Filmi, knjige, slike, velike parade, kipi

- 4) Kdo so postali nova elita v Sovjetski zvezi v času Stalinovega prevzema oblasti?

Vladni uradniki

- 5) Katera je kratica za glavno upravo taborišč?

Gulag

2. Vstavi manjkajoče besede.

Da je Moskva plačevala pravočasno in v trdni valuti je omogočal izvoz na račun lačnih kmetov. Pri svojih 60. letih je Stalin obvladoval šestino sveta. Leto 1933 je bilo v znamenju lakote in pomanjkanja za večino prebivalstva, 1934. pa so na 17 kongresu partije objavili že prve pozitivne rezultate. Aleksej Stahanov 14x preseže dnevno normo izkopavanja premoga; to sproži gibanje stahanizem, ki zagovarja intenzivno in racionalno proizvodnjo. Za pozitivnimi rezultati so prišle čistke. 7.4.1934 se izda zakon, da se lahko kot sovražnike države strelja tudi otroke, stare 12 let. Drugi odlok je določal, da se vsakega, ki se hoče izseliti, ustreli, njegovo sorodstvo pa deportira.

3. Gulag – seminarska naloga

Seminarska naloga naj obsega 7, 8 strani v pisavi Times New Roman, velikost 12, razmak naj bo 1,5. Dijaki naj za raziskovalno delo uporabijo vsaj dva pisna vira (knjige ali članki). Vsebuje naj naslednje elemente:

- *vzroki za zaprtje v gulage (montirani procesi, izsiljena priznanja, ovaduhi ...)*
- *namen gulagov (prevzgoja državljanov, poceni delovna sila ...)*
- *vzroki smrti, posledice nesodelovanja (tifus, skorbut, poboji ...)*
- *lokacije (kjer so potrebovali veliko delovne sile ...)*

4. Esej o gospodarstvu Sovjetske zveze v času Stalinove diktature

V eseju opiši vzpon gospodarstva pod Stalinom in s tem povezane procese. Dijak naj vključi naslednje elemente:

- *prva petletka, druga petletka in tretja petletka*
- *kolektivizacija kmetijstva (upori kulakov)*
- *ukrepi, ki jih je izpeljal Stalin za izvedbo agrarne reforme*
- *hitra gospodarska rast na račun prebivalstva-revščina, pomanjkanje in lakota*
- *industrijska konkurenčnost Sovjetske zveze (primerjava z ZDA)*
- *suženjska delovna sila – gulagi*

5. Skupinska diskusija o dokumentarnem filmu Stalin: jekleni človek

Učitelj z vprašanji vodi diskusijo:

- *Kako odlomek prikazuje stanje v Sovjetski zvezi pod Stalinom?*
- *Ali pokaže realno sliko ali jo olepša? Ali prikaže resnico ali jo prikriva?*

- *Komentiraj trditev "Če bi Stalin za to vedel ..." (ljudje so verjeli, da Stalin ne ve, kaj se dogaja v gulagih).*
- *Ali je avtor dokumentarnega filma v čem pretiraval, kaj ti/vam je bilo preveč poudarjeno?*
- *Ali je dokumentarni film strokoven ali poljuden? Komu je namenjen (ciljna publika)?*

Rešitve za diskusijska vprašanja

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Grmek Masič Urban

OPIS NALOGE: Izdelal naloge za osnovno šolo. Predstavil nalogo za osnovno šolo.

ČLAN ŠT. 2: Kiseljak Kristijan

OPIS NALOGE: Izdelal naloge za srednjo šolo. Predstavil nalogo za osnovno šolo.

ČLAN ŠT. 3: Poljak Veronika

OPIS NALOGE: Izdelala naloge za srednjo šolo. Predstavila nalogo za osnovno šolo.

ČLAN ŠT. 4: Rožič Tina

OPIS NALOGE: Izdelala naloge za osnovno šolo. Predstavila nalogo za osnovno šolo.

ČLAN ŠT. 5: Soklič Lenka

OPIS NALOGE: Zapisala osnovne podatke o dokumentarnem filmu. Predstavila poročilo o skupinskem delu.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
25.10.	skupinski ogled filma, diskusija, nevihta možganov, zapis osnutkov vprašanj, razdelitev dela
31.10.	izbira in potrditev odlomkov
2.11.	sestava nalog
7.11.	dogovori glede predstavitve(katere naloge bomo predstavili, kdo bo kaj predstavil)
6.11. - 8.11.	branje izdelanega, predlogi za izboljšavo

ABECEDNI SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Natek Karel, Natek Marjeta, Države sveta 2000, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1999

Stalin: jekleni človek, Dnevnik, 2006 (video DVD)

Učni načrt za zgodovino za osnovno šolo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ljubljana, 2011 ([spletna stran](#))

Avtorji prispevkov:

<i>Čeč</i>	<i>Katja</i>
<i>Cehner</i>	<i>Martina</i>
<i>Čermelj</i>	<i>Mojca</i>
<i>Fajdiga</i>	<i>Monika</i>
<i>Grabnar</i>	<i>Tadej</i>
<i>Grabner</i>	<i>Maja</i>
<i>Gregorc</i>	<i>Urša</i>
<i>Grimšič</i>	<i>Saša</i>
<i>Grmek Masič</i>	<i>Urban</i>
<i>Horvat</i>	<i>Kaja</i>
<i>Hren</i>	<i>Blaž</i>
<i>Huber</i>	<i>Jožica</i>
<i>Intihar</i>	<i>Klavdija</i>
<i>Ivanuša</i>	<i>Anita</i>
<i>Kadrič</i>	<i>Rebeka</i>
<i>Kersnič</i>	<i>Metka</i>
<i>Kiseljak</i>	<i>Kristijan</i>
<i>Komel</i>	<i>Nina</i>
<i>Kos</i>	<i>Klemen</i>
<i>Kovačič</i>	<i>Rebeka</i>
<i>Kroflin</i>	<i>Davor</i>
<i>Krštinc</i>	<i>Tina</i>
<i>Kuntarič</i>	<i>Mateja</i>
<i>Lončar</i>	<i>Nina</i>
<i>Mahnič</i>	<i>Kal</i>
<i>Marinič</i>	<i>Marko</i>
<i>Marolt</i>	<i>Jernej</i>
<i>Miljanović</i>	<i>Goran</i>
<i>Novak</i>	<i>Dominika</i>
<i>Novak</i>	<i>Ana</i>
<i>Novak</i>	<i>Damir</i>
<i>Osmak</i>	<i>David</i>
<i>Pavlič</i>	<i>Simona</i>
<i>Poljak</i>	<i>Veronika</i>
<i>Poljšak</i>	<i>Tina</i>

<i>Potočnik</i>	<i>Katja</i>
<i>Povše</i>	<i>Valerija</i>
<i>Prinčič</i>	<i>Mateja</i>
<i>Radivoj</i>	<i>Maja</i>
<i>Radman</i>	<i>Nikolina</i>
<i>Rejc</i>	<i>Neža</i>
<i>Rojko</i>	<i>Rok</i>
<i>Rožič</i>	<i>Tina</i>
<i>Sinkovič</i>	<i>Danaja</i>
<i>Sivec</i>	<i>Kaja</i>
<i>Slunjski</i>	<i>Gregor</i>
<i>Šmajgl</i>	<i>Samo</i>
<i>Soklič</i>	<i>Lenka</i>
<i>Sraka</i>	<i>Gregor</i>
<i>Strniša</i>	<i>Tadeja</i>
<i>Suč</i>	<i>Dejan</i>
<i>Vrbanac</i>	<i>Darinka</i>
<i>Winkler</i>	<i>Maša</i>
<i>Zalaznik</i>	<i>Špela</i>
<i>Zorko</i>	<i>Julijana</i>

***Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik X, št. 1***

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino (za potrebe predmeta
Didaktika zgodovine)*

Ljubljana

2012

*Prispevki k didaktiki
zgodovine*

Študentje
4. letnika
zgodovine
pedagoške smeri

2011/12

ISSN: 1581-8713